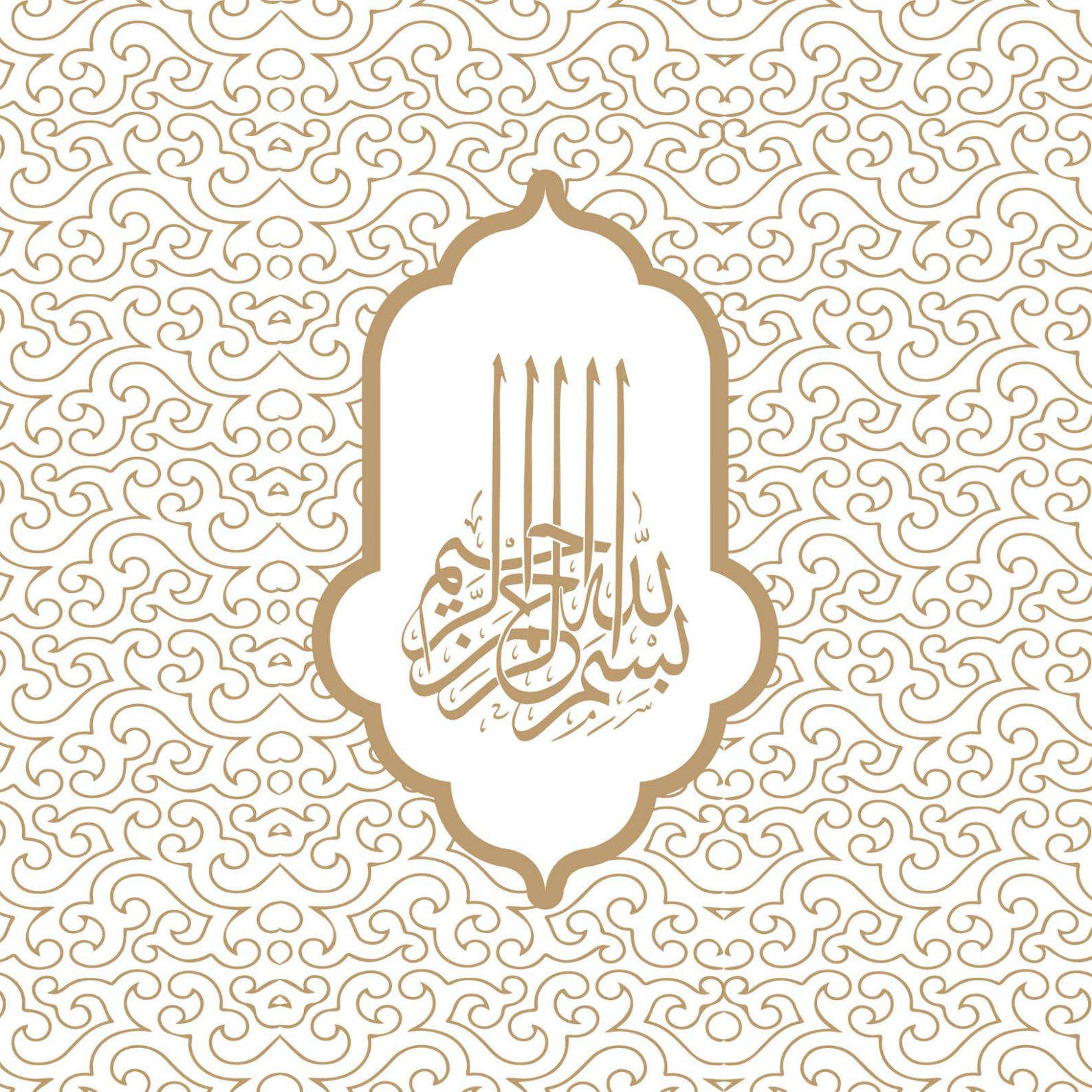
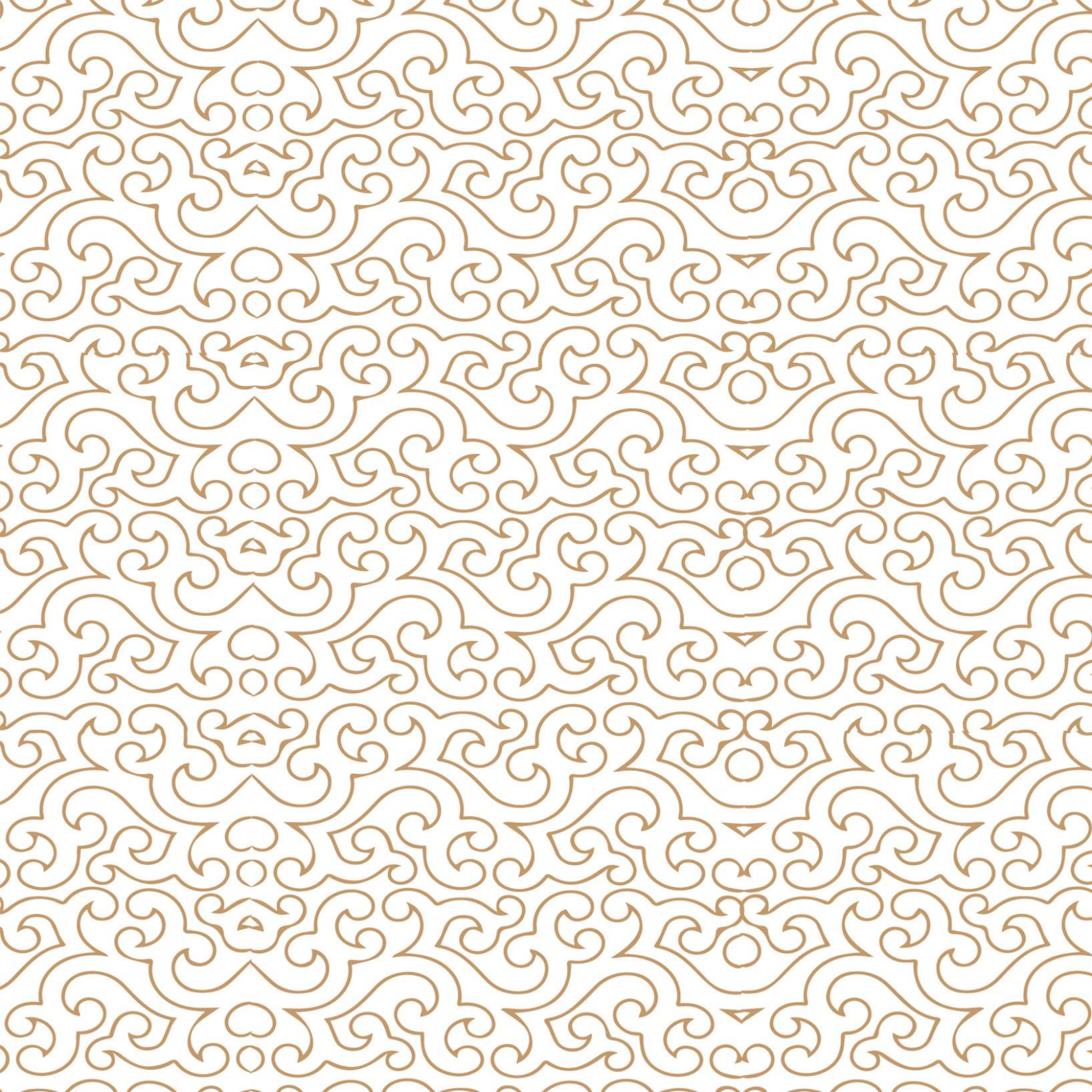

سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

یک تجربه موفق
در برنامه ریزی و
بهبود وضعیت
تولید کنندگان انگور
(شهرستان کوار)
سال ۱۳۹۹

سرشناسه	سازمان جهادکشاورزی استان فارس	موضوع	انگور
عنوان و نام پدیدآور	یک تجربه موفق در برنامه ریزی و بهبود وضعیت تولیدکنندگان انگور شهرستان کوار/ نویسندگان محمد مهدی قاسمی ... [و دیگران]؛ تهیه کننده سازمان جهاد کشاورزی استان فارس.	موضوع	Grapes : انگور -- ایران -- کوار
مشخصات نشر	شیراز: ایران کبیر، ۱۳۹۹.	شناسه افزوده	Grapes -- Iran -- Kavar : قاسمی، محمد مهدی، ۱۳۵۲ اردیبهشت -
مشخصات ظاهری	۶۴ ص. : مصور(رنگی) ، نمودار (رنگی)، جدول.	شناسه افزوده	سازمان جهادکشاورزی استان فارس
شابک	۵-۰۰۹-۵۰۰-۹۶۴-۹۷۸	رده بندی کنگره	SB۳۸۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبا	رده بندی دیویی	۶۳۴/۸
یادداشت	نویسندگان محمد مهدی قاسمی، محمد جعفر ملک زاده، لیلا جعفری، غلامعلی مقصود بیگی.	شماره کتابشناسی ملی	۶۱۳۷۷۸۳
یادداشت	کتابنامه : ص ۴۸.		
عنوان	یک تجربه موفق در برنامه ریزی و بهبود وضعیت تولیدکنندگان انگور شهرستان کوار	ناشر	انتشارات ایران کبیر، شیرازخیابان باغ تخت جنب بانک ملی ساختمان حافظ
نویسندگان	دکتر محمد مهدی قاسمی، مهندس محمد جعفرملک زاده، مهندس لیلا جعفری و دکتر غلامعلی مقصود بیگی	تلفن	۰۷۱-۳۲۲۷۱۷۶۹
تهیه کننده	سازمان جهادکشاورزی استان فارس	شابک	۵-۰۰۹-۵۰۰-۹۶۴-۹۷۸
نشانی	شیراز - بولوار آزادی نبش خیابان ارم	نوبت چاپ	اول
تلفن	۸-۰۷۱-۳۲۲۷۲۱۸۰	سال انتشار	۱۳۹۹
دورنگار	۰۷۱-۳۲۲۹۹۰۲۹	شمارگان	۱۵۰نسخه
		چاپ و صحافی	پورسهراب

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار.....
۹	مقدمه
۱۰	انگور ایران در آینه آمار
۱۰	وضعیت انگور ایران در دنیا
۱۱	وضعیت انگور استان فارس در ایران
۱۳	وضعیت انگور شهرستان کوار در استان فارس
۱۷	چرا صادرات و فرآوری محصول انگور باید هدف باشد؟؟
۱۷	سرانه تولید و مصرف
۲۰	نقشه استراتژی پروژه انگور
۲۰	زنجیره ارزش کسب و کار.....
۲۱	تحلیل استراتژی.....
۳۲	زنجیره زیر ساختها.....
۳۲	آب و خاک
۳۴	منابع انسانی
۳۵	حمل و نقل و صنایع تبدیلی.....
۳۵	صنایع تبدیلی
۳۸	تسهیلات ، سود و زیان
۳۹	زنجیره تأمین.....
۳۹	نهاده ها
۴۰	لجستیک.....
۴۰	تأمین کنندگان/ تعاونی روستایی/ اطلاعات
۴۰	زنجیره تولید
۴۱	استانداردسازی فرآوردها و محصولات

فهرست مطالب

۴۱		ترویج بهره برداران
۴۲		تکنولوژی
۴۳		زنجیره بازار و مشتری
۴۴		بازاریابی
۴۴		صادرات
۴۴		برگزاری جشنواره
۴۶		بازارداری
۴۶		نگهداری بخشی از محصول در سردخانه جهت تنظیم بازار در همزمان رسی
۴۶		عرضه محصول به بازار با سورت و بسته بندی مناسب
۴۷		بازارسازی
۴۷		تولید کشمش و مویز
۴۸		ارتقاء فرهنگ مصرف مویز و شناساندن ارزش غذایی آن به مصرف کنندگان
۴۹		تشکیل صندوق حمایت از بخش کشاورزی و نقش آن در تنظیم بازار انگور در سال ۹۸
۵۱		نقش صندوق در تنظیم بازار انگور در سال ۱۳۹۸ (تولید کشمش و مویز)
۵۶		سایر فعالیتهای صندوق حمایت از بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۸
۵۶		بیمه باغات
۵۷		تولید کمپوست
۵۹		سایر استراتژی ها با تسهیلگری مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان کوار
۵۹		صنایع نگهداری
۶۲		ساخت بارگاه کشمش و مویز
۶۲		کاهش ریسک عوامل محیطی
۶۳		نقش زنان روستایی در فرآوری محصول انگور
۶۴		پیشنهادهات
۶۵		منابع و مآخذ

پیشگفتار

کشاورزی یکی از مقوله های اقتدار و امنیت ملی هر کشوری است. بخش کشاورزی به جهت تأثیر فراگیری که می تواند در زمینه رفع چالش های اقتصادی، اجتماعی، ایجاد اشتغال، تأمین امنیت غذایی، توسعه پایدار و... داشته باشد از جایگاه مهمی برخوردار بوده و ضرورت برنامه ریزی صحیح جهت کاهش تهدیدات و چالش های این بخش را آشکار می سازد.

با اشاره به اینکه شهرستان کوار دارای ۶۰۰۰ هکتار باغ انگور با تولید سالانه بیش از ۱۴۰۰۰۰ تن بوده و زندگی بسیاری از مردم این شهرستان بر پایه تولید این محصول می باشد در همین رابطه نگاهی به مقوله انگور می تواند افق متحول کننده اقتصاد این شهرستان را طرح ریزی کند.

در این راستا مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان به دنبال این بود که خدمات مفید با جامعه هدف ارائه دهد که پس از پی گیری های مستمر و طولانی در طی ۲ سال موفق گردید اتفاقات خوبی در بخش تولید انگور رقم بزند که علاوه بر اثرات اقتصادی آن در سال جاری به طور قطع باعث باز شدن درهای توسعه و پیشرفت محصول انگور شهرستان خواهد گردید.

در پایان از زحمات آقایان اکبر کاکایی، مجید حیدری و اعضای هیات مدیره صندوق حمایت از بخش کشاورزی و کلیه کارکنان مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان کوار که ما را در تحقق این امر مهم یاری نمودند تشکر و قدردانی می گردد.

محمد مهدی قاسمی

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان فارس

شهرستان کوار به مرکزیت شهرکوار، دارای وسعت ۱۰۸۳ کیلومترمربع می باشد که حدود ۰/۹ درصد کل مساحت خاکی استان فارس را به خود اختصاص داده است. براساس آخرین تقسیمات کشوری این شهرستان دارای دو بخش (طسوج و مرکزی) و یک نقطه شهری (کوار) و ۴ دهستان (طسوج، فتح آباد، کوارو فرمشکان) می باشد. همچنین این شهرستان ۱۰۱ پارچه آبادی دارد. جمعیت شهرستان، براساس سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۸۳۸۸۳ نفر، که ۱/۷ درصد از جمعیت استان را شامل می شود. جمعیت شاغل شهرستان ۲۱۴۲۰ نفر است که از این تعداد ۷۲۴ نفر معادل ۳۳/۸ درصد در بخش کشاورزی فعال هستند.

دشت کوار به دلیل خاک بسیار مرغوب و حاصلخیز و همچنین برخورداری از آب دائمی رودخانه قره آغاج از مراکز مهم کشاورزی کشور است و در تولید بسیاری از محصولات زراعی و باغی در رده های بالای تولیدی در فارس و کشور قرار دارد.

سطح اراضی قابل کشت این شهرستان ۳۰ هزار هکتار است که ۱۸۰۰۰ هکتار زیرکشت انواع محصولات زراعی، ۸۲۰۰ هکتار انواع محصولات باغی و سالانه ۳۸۰۰ هکتار آن آیش می باشد. عمده محصولات کشاورزی شامل گندم و جو به عنوان محصولات شتوی و ذرت، چغندر و پیاز از محصولات صیفی است. عمده محصولات باغی شامل انگور، هلو، آلو سیاه، زیتون، انجیر و انار می باشد.

انگور ایران در آینه آمار

شناخت وضعیت عمومی کشاورزی در جهان، این امکان را فراهم می کند تا در حوزه مأموریت خود با آگاهی بیشتری عوامل درون بخشی و برون بخشی را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم.

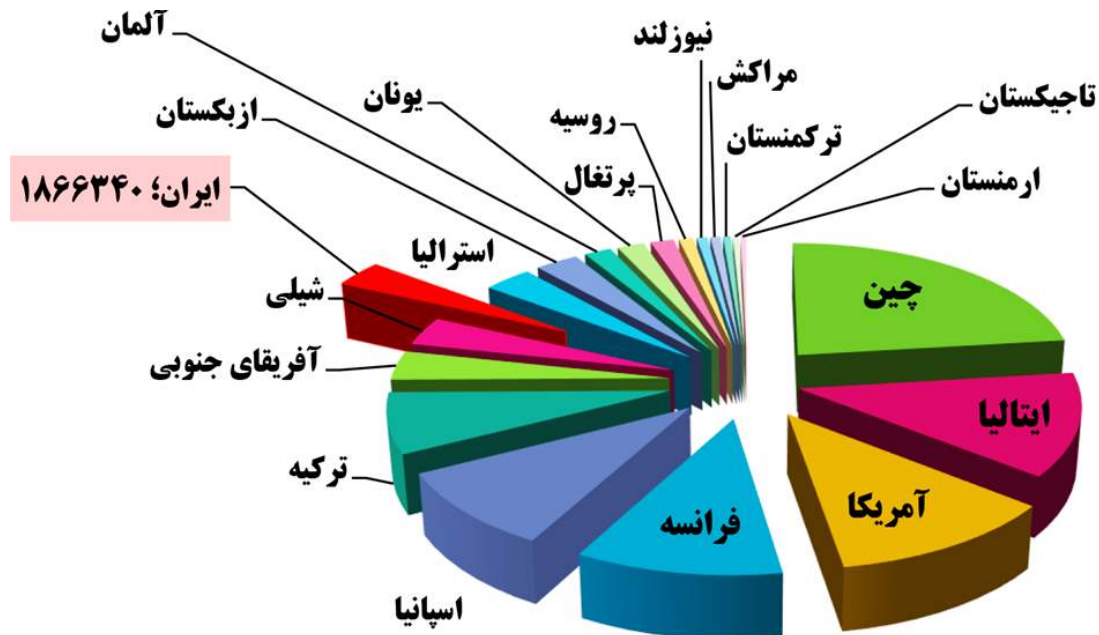
وضعیت انگور ایران در دنیا

کشور ایران با سطح زیرکشت ۳۰۵ هزار هکتار رتبه هشتم (از نظر سطح زیرکشت) و با تولید ۳۲۰۰ هزار تن رتبه نهم جهانی (از نظر تولید) را از آن خود نموده است. عمده ارقام انگور ایران شامل: بیدانه سفید و قرمز، عسکری، صاحبی، یاقوتی، شاهرودی، پیکامی، خلیلی می باشد.

جدول ۱: انگور تازه خوری ایران در دنیا (سایت رسمی فائو ۲۰۱۷)

ردیف	نام کشور	تولید (تن)
۱۱	ازبکستان	۱۶۲۵۵۱۱
۱۲	آلمان	۱۰۱۴۲۳۵
۱۳	یونان	۱۰۱۲۶۰۰
۱۴	پرتغال	۸۶۸۶۳۵
۱۵	روسیه	۵۳۶۸۵۱
۱۶	نیوزلند	۳۹۶۰۰۰
۱۷	مراکش	۳۷۸۱۲۸
۱۸	ترکمنستان	۲۹۲۱۱۰
۱۹	تاجیکستان	۲۲۸۳۰۳
۲۰	ارمنستان	۲۰۹۹۵۴

ردیف	نام کشور	تولید (تن)
۱	چین	۱۳۰۸۳۰۰۰
۲	ایتالیا	۷۱۶۹۷۴۵
۳	آمریکا	۶۶۷۹۲۱۱
۴	فرانسه	۵۹۱۵۸۸۲
۵	اسپانیا	۵۳۸۷۳۷۹
۶	ترکیه	۴۲۰۰۰۰۰
۷	آفریقای جنوبی	۲۰۳۲۵۸۲
۸	شیلی	۲۰۰۰۰۰۰
۹	ایران	۱۸۶۶۳۴۰
۱۰	استرالیا	۱۸۲۴۴۳۱

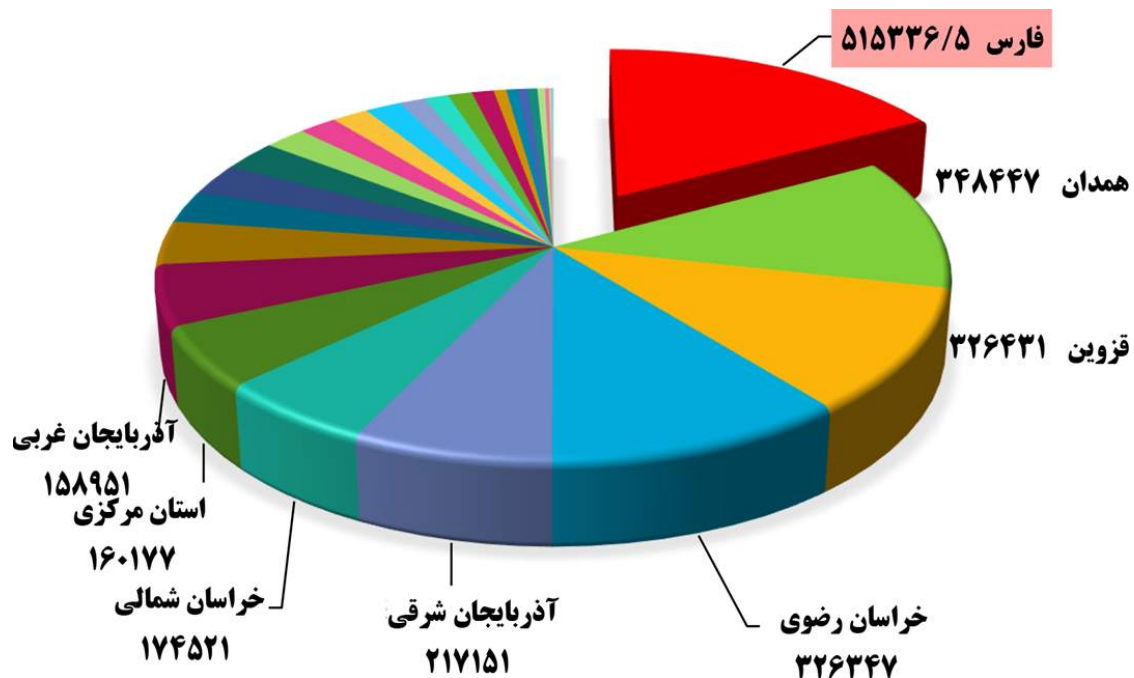
وضعیت انگور استان فارس در ایران

استان فارس با سطح زیرکشت ۶۵۲۱۴ هکتار و تولید ۵۱۵۰۰۰ تن، از نظر سطح و تولید رتبه اول کشوری را دارد. عمده ارقام انگور فارس شامل: یاقوتی، عسکری، ربی، لرکش، ریش بابا و... می باشد.

جدول ۲: انگور استان فارس در ایران (براساس آمار کشوری ۹۷)

ردیف	استان	تولید (تن)
۱۷	البرز	۳۶۶۵۴
۱۸	کهگیلویه و بویراحمد	۳۴۶۴۷
۱۹	یزد	۳۴۵۸۸,۱
۲۰	سیستان و بلوچستان	۳۱۳۳۱,۵
۲۱	قم	۱۷۹۳۶,۲
۲۲	خراسان جنوبی	۱۵۶۶۶
۲۳	خوزستان	۱۴۶۴۰
۲۴	کرمان	۱۳۸۰۰
۲۵	اردبیل	۱۱۰۲۵,۵
۲۶	ایلام	۵۶۵۰,۹
۲۷	هرمزگان	۲۷۰۱
۲۸	کرمان	۱۹۲۸
۲۹	گیلان	۸۹۰
۳۰	مازندران	۴۸۹,۱
۳۱	بوشهر	۵۶,۲۵
۳۲	گلستان	۴۱,۷

ردیف	استان	تولید (تن)
۱	فارس	۵۱۵۳۳۶,۵
۲	همدان	۳۴۸۴۴۷
۳	قزوین	۳۲۶۴۳۱
۴	خراسان رضوی	۳۲۶۳۴۷
۵	آذربایجان شرقی	۲۱۷۱۵۱
۶	خراسان شمالی	۱۷۴۵۲۱
۷	استان مرکزی	۱۶۰۱۷۷
۸	آذربایجان غربی	۱۵۸۹۵۱
۹	کردستان	۱۱۵۰۵۳
۱۰	زنجان	۸۳۸۴۳
۱۱	سمنان	۸۳۶۹۷
۱۲	کرمانشاه	۷۹۳۷۴
۱۳	تهران	۶۰۳۰۹
۱۴	چهارمحال و بختیاری	۵۴۹۹۵
۱۵	لرستان	۵۲۱۳۷
۱۶	اصفهان	۵۱۷۸۵

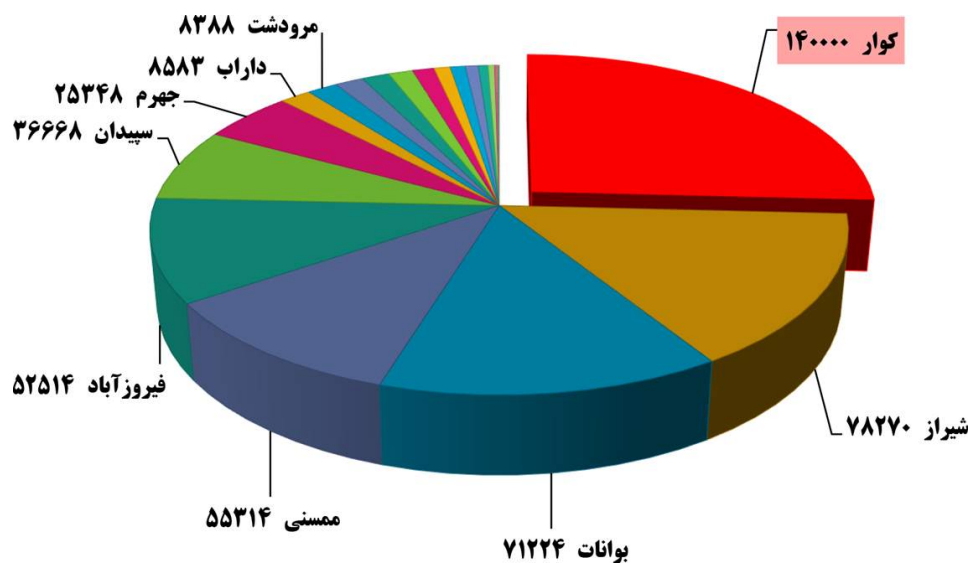
وضعیت انگور شهرستان کوار در استان فارس

شهرستان کوار با سطح زیرکشت ۶۲۰۰ هکتار و تولید سالانه ۱۴۰ هزار تن، رتبه اول در تولید استانی را دارد.

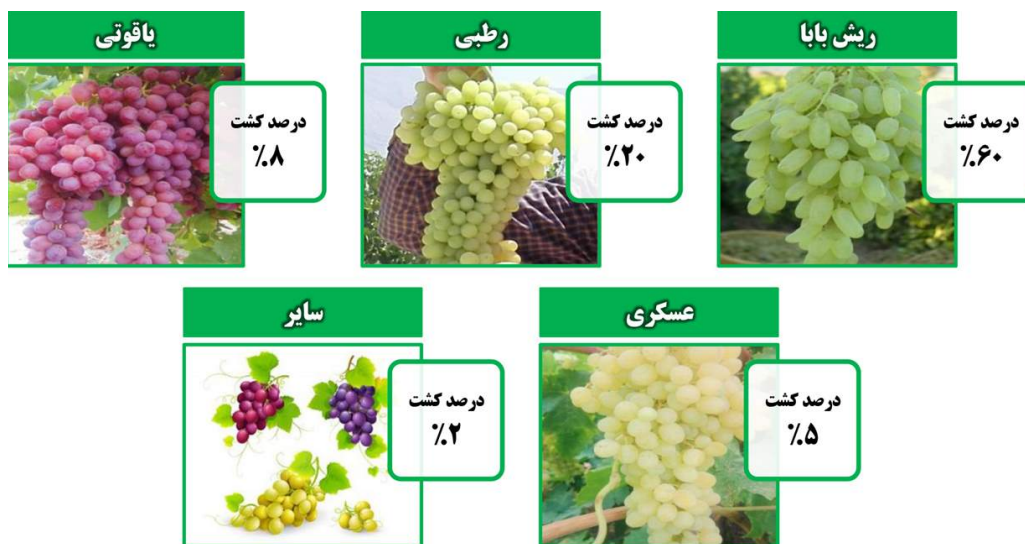
جدول ۳: انگور کوار در فارس (براساس آمار ۹۷ سازمان جهاد کشاورزی)

ردیف	شهرستان	تولید (تن)
۱۶	کازرون	۴۱۳۳
۱۷	نی ریز	۳۵۹۰
۱۸	قیروکارزین	۲۶۸۷
۱۹	فسا	۱۷۷۴
۲۰	سروستان	۵۶۰
۲۱	فراشبند	۳۱۴
۲۲	خرامه	۱۶۲
۲۳	لارستان	۷۷
۲۴	مهر	۵۸
۲۵	گراش	۴۲
۲۶	خنج	۳۷
۲۷	رستم	۳۳
۲۸	زرین دشت	۱۷
۲۹	ارسنجان	۸,۵
۳۰	لامرد	۰

ردیف	شهرستان	تولید (تن)
۱	کوار	۱۴۰۰۰
۲	شیراز	۷۸۲۷۰
۳	ممسنی	۵۵۳۱۴
۴	بوانات	۵۵۰۰۰
۵	فیروزآباد	۵۲۵۱۴
۶	سپیدان	۳۶۶۶۸
۷	سرچهان	۳۴۰۰۰
۸	جهرم	۲۵۳۴۸
۹	داراب	۸۵۸۳
۱۰	مرودشت	۸۳۸۸
۱۱	آباده	۷۸۸۸
۱۲	خرم بید	۷۵۹۶
۱۳	پاسارگاد	۶۶۹۰
۱۴	اقلید	۶۰۰۰
۱۵	استهبان	۴۴۳۶

عمده ارقام انگور شهرستان کوار شامل: ریش بابا، رطبی، یاقوتی و عسکری می باشد.

شکل ۱: ارقام انگور شهرستان کوار

انگور ریش بابا: یکی از مشهورترین رقم های انگور در استان فارس است که رقم غالب تاکستان های کوار را تشکیل می دهد و بیشترین سطح زیرکشت این رقم در این شهرستان قرار دارد. این رقم بسیار پرملکرد، دانه دار، دیررس، خوشه ها بزرگ و تراکم حبه متوسط، حبه ها درشت و کشیده، گوشتی، خوش طعم، درصد قند متوسط تا زیاد، مناسب تازه خوری و تهیه مویز بوده و از ماندگاری خوبی برخوردار است. برداشت آن در شهرستان از نیمه شهریورماه شروع و تا آخر آبانماه ادامه دارد. انگور ریش بابا دارای قدرت رشد متوسط، سازگار با هرس کوتاه و با تراکم ۲۰۰۰ تاک در هکتار در سیستم پاچراگی می باشد. عمده کشت این رقم در روستاهای نوروزان، فرود، ارباب، طسوج و محمودآباد می باشد.

انگور رطبی: این رقم بسیار پرملکرد، دانه دار، متوسط تا دیررس، حبه ها متوسط تا درشت، خوشه متراکم، خوش طعم، دارای درصد قند بالا، مناسب تازه خوری و تهیه مویز می باشد. برداشت آن از اواسط مردادماه شروع و تا آخر شهریورماه ادامه دارد. این رقم دارای قدرت رشد متوسط، سازگار به هرس کوتاه و با تراکم ۲۰۰۰ تاک در هکتار در سیستم پاچراگی می باشد. عمده کشت این رقم در روستاهای اکبرآباد، مظفری و باغان می باشد.

انگور یاقوتی: این رقم دارای عملکرد نسبتاً پایین، بی دانه، زودرس، حبه ها کوچک، خوشه متراکم، رنگ حبه قرمز، دارای درصد قند متوسط، مناسب تازه خوری و تهیه کشمش می باشد. تراکم آن ۲۵۰۰ تاک در سیستم پاچراگی می باشد. برداشت آن از اواسط خرداد شروع و تا اواسط تیرماه ادامه دارد. برداشت این رقم در شهرستان تا نهایتاً تاریخ سی خردادماه توجیه اقتصادی خوبی دارد. عمده کشت این رقم در روستاهای شاه بهرامی، نوروزان و اکبرآباد می باشد.

انگور عسکری: عملکرد بالا، بی دانه، متوسط رس، پوست نازک و آبدار، سازگار به هرس کوتاه، مناسب تازه خوری و تهیه کشمش می باشد. برداشت آن از اواخر تیرماه شروع و تا اواسط مرداد ماه ادامه دارد. عدم قابلیت نگهداری پس از برداشت این رقم از معایب آن است. عمده کشت آن در روستاهای شابهرامی و موردراز می باشد.

سایر ارقام: شامل سیاه سمرقندی، شیرازی، منقا و... می باشد که به صورت پراکنده در برخی مناطق شهرستان دیده می شود.

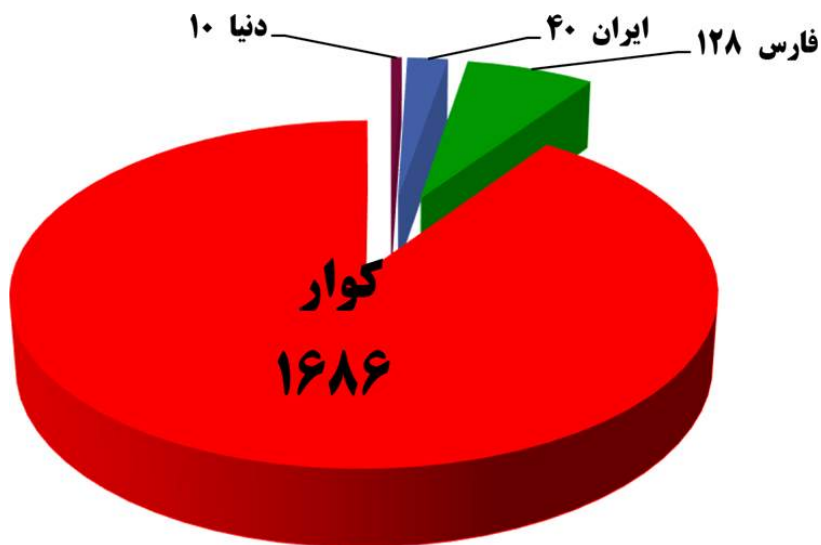
چرا صادرات و فراوری محصول انگور باید هدف باشد؟

سرانه تولید و مصرف

اگرچه جمعیت کشور در درازمدت از رشد تصاعدی بالا برخوردار بوده است لیکن تولیدات کشاورزی از رشد جمعیت پیشی گرفته است.

میزان تولید سرانه انگور در دنیا ۱۰، کشورایران ۴۰، استان فارس ۱۲۸، شهرستان کوار ۱۶۸۶ کیلوگرم می باشد. این در حالی است که میزان مصرف سرانه در کشور ۱۵، در استان فارس ۲۸ و در شهرستان کوار ۲۵ کیلوگرم است.

شهرستان کوار با جمعیت ۸۴۰۰۰ نفری سالانه به طور میانگین میزان ۲۱۰۰ تن محصول انگور و فرآورده های آن مصرف می کند و میزان تولید انگور مازاد ۱۳۷۹۰۰ تن می باشد که ضرورت صادرات و فرآوری این محصول را آشکار می کند.

نمودار ۱: سرانه تولید انگور

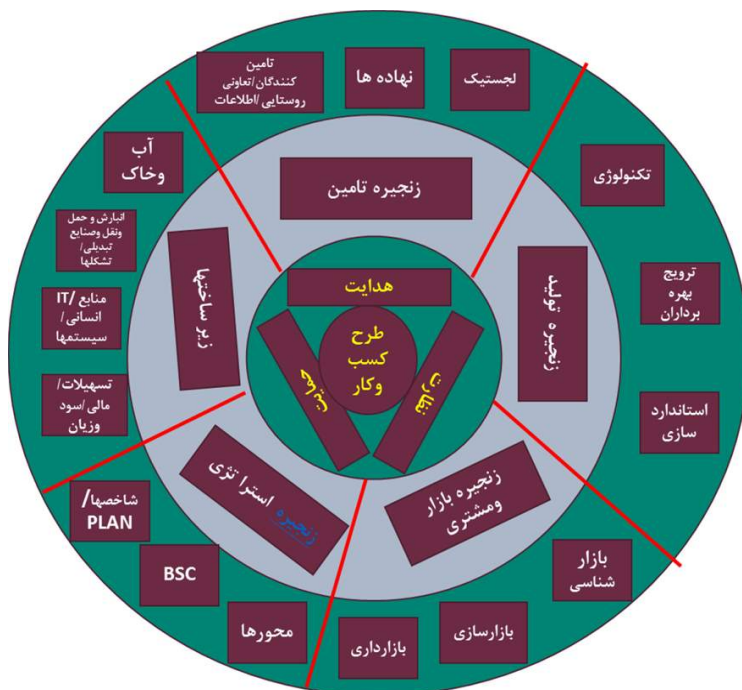
جدول ۴: بوم کسب و کار جهاد کشاورزی (پروژه انگور)

بخش بندی مشتری	روابط با مشتری	ارزش پیشنهادی	فعالیت‌های کلیدی	شرایک کلیدی
- باغداران شهرستان - میدان میوه و تره‌بار - کارخانجات فرآوری - صادرکنندگان - مصرف‌کنندگان - کامیون‌داران	- کانالهای ارتباطی : - تعاونی باغداران - صندوق حمایت شهرستان - کارشناس مسئول - پهنه‌ها - فضای مجازی - ارتباط تلفنی - پیامک	- تنظیم بازار انگور با کمک صندوق حمایت - ترویج توسعه ارقام مناسب صادرات - اجرای سایت الگویی - ترویج مصرف بهینه - کمپوست، داربستی - باغات، ایجاد سایبان و... - ارتقا کیفیت خدمات - پاسخگویی مناسب - بهینه سازی فضای کسب و کار	- هدایت - حمایت - نظارت - برنامه‌ریزی - تأمین بموقع نهاده- - ها - طراحی زنجیره بازار - تکنولوژی تولید - استانداردسازی - فعالیتهای	- صندوق حمایت بخش کشاورزی - مبادرین خرید - تعاونی‌های روستایی - انجمن‌ها - صنوف - تشکلهای - میدان میوه و تره‌بار - صادرکنندگان - شرکت‌های حمل و نقل ...
	کانالهای ارائه خدمات - سامانه‌ها - مراکز شهرستانها - ستاد - میزهای خدمت 		منابع کلیدی - دانش فنی - نیروی انسانی ...	
جریان درآمد درآمد حاصله از فروش انگور و فرآورده‌های آن		ساختار هزینه - هزینه‌های باغداری - هزینه‌های حمل و نقل - هزینه‌های کارگری		

نقشه استراتژی پروژه انگور

زنجیره ارزش کسب و کار

تحلیل استراتژی

با توجه به مطالعات پشتیبان از جمله مطالعه چالش‌های بخش کشاورزی با استفاده از نظرات صاحب نظران، کانال‌های مختلف ارتباطی از جمله شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، تشکل‌ها، کشاورزان پیشرو، میز خدمت، شکایات رسیده، نظرسنجی‌های انجام شده، در تحلیل استراتژی‌ها نیاز به بازنگری و به روزآوری جداول تحلیل وضع موجود و آینده پژوهی در فعالیت‌های سازمان احساس گردیده که با استفاده از ابزار تحلیل Swot (نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصت‌ها) صورت می‌پذیرد.

- تعیین جدول SWOT نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصت‌ها

- جدول نقاط قوت و ضعف

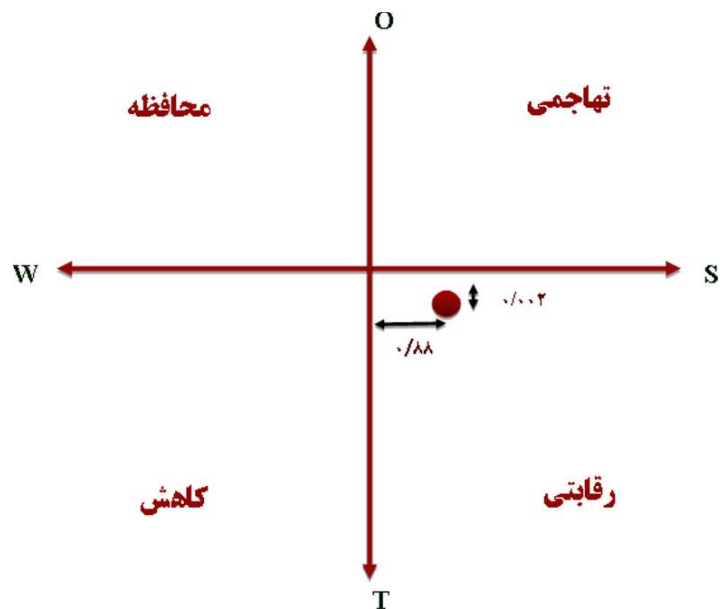
جدول ۵: SWOT

نقاط قوت STRENGTH	اثربخشی	وزن	امتیاز	نرمالیزه کردن
وجود سرمایه گذار در شهرستان	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۱۳
وجود صندوق حمایت	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۱۳
قابلیت تبدیل به مویز	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۱۳
پذیرش تغییر بهره بردار	۴	۷۵	۳۰۰	۰/۰۹۷
وجود کارشناسان خبره	۴	۷۵	۳۰۰	۰/۰۹۷
قابلیت حمل و نقل و فرآوری	۴	۷۵	۳۰۰	۰/۰۹۷
ماندگاری بالای محصول	۳	۷۵	۳۰۰	۰/۰۹۷
وجود هیأت مدیره	۳	۷۵	۳۰۰	۰/۰۹۷
کیفیت انگور	۳	۵۰	۱۵۰	۰/۰۶۵
دانش بهره‌برداران	۱	۵۰	۵۰	۰/۰۶۵
جمع				۲/۰۷

نقاط ضعف WEAKNESS	اثر بخشی	وزن	امتیاز	نرمالیزه کردن
تناژ تولیدی	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۱۶
عدم وجود کارخانجات فرآوری در شهرستان	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۱۶
عدم وجود سردخانه در شهرستان	۳	۱۰۰	۳۰۰	۰/۱۲
نبود بارگاه تولید کشمش و مویز	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۰۹
عدم دانش کافی بهره برداران از روش های سنتی تبدیلی و فرآوری انگور	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۰۹
نبود سندیکای قوی	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۰۹
تأثیر هسته دار بودن انگور در میزان بازارپسندی	۳	۵۰	۱۵۰	۰/۰۶
تعداد زیاد بهره برداران و عدم همبستگی در تصمیم گیری ها	۳	۵۰	۱۵۰	۰/۰۶
انتظار و توقع باغداران از دولت در تنظیم بازار	۳	۵۰	۱۵۰	۰/۰۶
نبود سورت و بسته بندی مناسب در عرضه محصول	۲	۵۰	۱۰۰	۰/۰۶
عدم برگزاری جشنواره	۲	۲۵	۵۰	۰/۰۶
بالا بودن هزینه تولید	۲	۲۵	۵۰	۰/۰۶
نبود بازرگان صادر کننده	۱	۵۰	۵۰	۰/۰۶
نبود نیروی کارگر برداشت	۱	۲۵	۲۵	۰/۰۶
				۱/۱۹

فرصت‌ها OPPORTUNITIES	اثربخشی	وزن	امتیاز	نرمالیزه کردن
نزدیکی به مرکز استان	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۲۱
وجود میدان میوه و تره‌بار بزرگ در نزدیک شهرستان	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۲۱
وجود کارخانه‌های فرآوری در سایر نقاط	۳	۱۰۰	۳۰۰	۰/۱۵۸
وجود سردخانه نزدیک به شهرستان	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۱۱۸
وجود جاده ترانزیتی از شمال به جنوب کشور	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۱۱۸
وجود بازارهای بزرگ خارج از کشور مثل عراق و کشورهای حوزه خلیج فارس	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۱۱۸
شهرستان برخوردار	۲	۵۰	۱۰۰	۰/۰۵۳
عدم اعتماد کافی به بخش دولتی	۱	۲۵	۲۵	۰/۰۱۳
				۰/۹۹۸

تهدیدها THREATS	اثربخشی	وزن	امتیاز	نرمالیزه کردن
مسافت زیاد شهرستان تا کارخانه های فرآوری انگور	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۱۳۱
عوامل محیطی	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۱۳۱
افزایش تولید نسبت به مصرف سرانه	۴	۱۰۰	۴۰۰	۰/۱۳۱
وجود واسطه ها و دلالان	۳	۱۰۰	۳۰۰	۰/۰۹۸
همزمان رسی محصول سایر شهرستان ها	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۰۷۴
عدم رونق صادرات ارقام هسته دار	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۰۷۴
ضعف برنامه ریزی دولت در جهت توسعه باغات و اصلاح ارقام مناسب صادرات	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۰۷۴
نوسانات قیمت	۳	۷۵	۲۲۵	۰/۰۷۴
تحریم	۲	۷۵	۱۵۰	۰/۰۴۹
عدم اطلاعات کافی هواشناسی	۲	۷۵	۱۵۰	۰/۰۴۹
وجود آفات	۲	۵۰	۱۰۰	۰/۰۳۳
ناشناخته بودن رقم غالب شهرستان	۲	۵۰	۱۰۰	۰/۰۳۳
افزایش تعرفه های گمرک کشور هدف	۲	۵۰	۱۰۰	۰/۰۳۳
وجود رقبا (از لحاظ رقم)	۲	۲۵	۵۰	۰/۰۱۶
۱				

نمودار ۲: جدول محاسباتی ماتریس موقعیت استراتژیک

جدول ۶: تجزیه و تحلیل عوامل محیط درونی

نقاط ضعف WEAKNESS	نقاط قوت STRENGTH
تناژ تولیدی	
عدم وجود کارخانجات فرآوری در شهرستان	وجود سرمایه گذار در شهرستان
عدم وجود سردخانه در شهرستان	وجود صندوق حمایت
عدم دانش کافی بهره برداران از روش - های سنتی تبدیلی و فرآوری انگور	قابلیت تبدیل به مویز
نبود سندیکای قوی	پذیرش تغییر بهره بردار
تأثیر هسته دار بودن انگور در میزان بازار پسندی	وجود کارشناسان خبره
تعداد زیاد بهره برداران و عدم همبستگی در تصمیم گیری ها	قابلیت حمل و نقل و فرآوری
انتظار و توقع باغداران از دولت در تنظیم بازار	ماندگاری بالا
نبود سورت و بسته بندی مناسب در عرضه محصول	وجود هیأت مدیره
عدم برگزاری جشنواره	کیفیت انگور
بالا بودن هزینه تولید	دانش بهره برداران
نبود بازرگان صادرکننده	وجود فضای مجازی جهت اطلاع رسانی
نبود نیروی کارگر برداشت	استفاده از تکنولوژی و ماشین آلات مدرن
عدم اعتماد کافی به بخش دولتی	دسترسی به اینترنت و سایت های مختلف هواشناسی

فرصت ها OPPORTUNITIES	So استراتژی	Wo استراتژی
نزدیکی به مرکز استان وجود میدان میوه و تره بار بزرگ در نزدیک شهرستان وجود کارخانه های فرآوری در سایر نقاط وجود سردخانه نزدیک به شهرستان وجود جاده ترانزیتی از شمال به جنوب کشور وجود بازارهای بزرگ خارج از کشور مثل عراق و کشورهای حوزه خلیج فارس شهرستان برخوردار وجود فرآورده های مختلف انگور در برخی استان ها وجود بورس در بخش کشاورزی بیمه محصولات کشاورزی ایستگاه هواشناسی شیراز دسترسی به اینترنت و سایر سایت های هواشناسی	ایجاد کارخانه های فرآوری با جذب سرمایه گذار انتقال دانش تولید فرآوری های مختلف با کمک صندوق حمایت قابلیت استفاده از سردخانه جهت نگهداری انگور به علت ماندگاری بالا استفاده از بازار عراق و برخی کشورهای حوزه خلیج فارس به دلیل کیفیت و ماندگاری خوب رقم استفاده از کارخانجات فرآوری خارج از استان به علت قابلیت فرآوری و ماندگاری بالا حضور در بازارهای صادراتی با کمک صندوق حمایت ایجاد بازار جدید در استان های جنوبی با استفاده از ظرفیت جاده ترانزیتی شناخت فرآوری ها و صنایع تبدیلی مختلف انگور توسط کارشناسان خبره با توجه به پذیرش خوب بهره برداران	مدیریت محصول تولیدی شهرستان با استفاده از بازار صادرات، سردخانه ها، و صنایع فرآوری فرآوری انگور با استفاده از کارخانجات فرآوری واقع در خارج از استان نگهداری انگور در سردخانه های نزدیک شهرستان جذب سرمایه گذار و ایجاد سردخانه و کارخانجات فرآوری با استفاده از پتانسیل نزدیکی به مرکز استان و وجود جاده ترانزیتی تبدیل انگور هسته دار شهرستان به مویز و سایر فرآورده ها انتقال دانش تبدیل و فرآوری انگور از سایر استان ها به بهره برداران شهرستان عرضه محصول در بورس در ایجاد هماهنگی بین باغداران ایجاد شفافیت قیمت عرضه محصول (با استفاده از شیوه بورس) جهت همبستگی باغداران ایجاد سورت و بسته بندی مناسب با توجه به وجود بازارهای صادراتی تداوم برگزاری جشنواره ها با هدف شناسایی مویز و بازاریابی در مرکز استان

تهدیدها THREATS	St استراتژی	Wt استراتژی
مسافت زیاد شهرستان تا کارخانه های فرآوری انگور	پرداخت تسهیلات هدفمند سهل الوصول و ارزان قیمت توسط صندوق حمایت	ایجاد کارخانجات فرآوری صنایع تبدیلی و سردخانه ها
عوامل محیطی	ایجاد کارخانجات فرآوری با جذب سرمایه گذار در داخل شهرستان	عرضه محصول به بازار با سورت و بسته بندی مناسب
افزایش تولید نسبت به مصرف سرانه	کاهش ریسک عوامل محیطی با اطلاع- رسانی های کارشناسان خبره در فضای مجازی	شناساندن مویز و ارزش غذایی آن به مصرف کنندگان
وجود واسطه ها و دلالان	تبدیل مازاد انگور تازه خوری به مویز و سایر فرآورده ها	ایجاد بستر مناسب و شفاف برای عرضه رقابتی محصول در بازار
همزمان رسی محصول سایر شهرستانها	ایجاد بسته های حمایتی صندوق حمایت از بخش کشاورزی جهت کاهش اثر واسطه- ها و دلالان در بازار	
عدم رونق صادرات ارقام هسته دار	نگهداری بخشی از محصول در سردخانه جهت تنظیم بازار در همزمان رسی	
ضعف برنامه ریزی دولت در جهت توسعه باغات و اصلاح ارقام مناسب صادرات	قابلیت تبدیل انگور شهرستان به مویز در جهت جبران کم رونقی محصول تازه خوری در بازار صادرات	
نوسانات قیمت	کاهش نوسانات قیمت با کمک صندوق حمایت در جهت تبدیل و فرآوری محصول	
تحریم	تبدیل فرآوری و نگهداری انگور برای جلوگیری از تحریم ها در بازار	
عدم اطلاعات کافی هواشناسی	جبران عدم اطلاعات کافی هواشناسی با استفاده از تکنولوژی جدید تا حدودی	
وجود آفات		
ناشناخته بودن رقم غالب شهرستان		
افزایش تعرفه های گمرک کشور هدف		
وجود رقبا (از لحاظ رقم)		
قوانین دست و پاگیر در صادرات		
بالا بودن نرخ بهره بانکی		

جدول ۷: تعیین استراتژی ها (۶)

اهداف استراتژی	محورهای استراتژی
مالی: جذب سرمایه گذار مدیریت قیمت انگور مدیریت هزینه های باغداری ایجاد ارزش افزوده ایجاد اشتغال تأمین منابع مالی برای توسعه بازار انگور تأمین منابع مالی برای احداث صنایع تبدیلی و فرآوری تأمین منابع مالی برای طرح های الگویی تأمین منابع مالی برای آموزش و ترویج تأمین منابع مالی برای بیمه باغات	تأمین منابع مالی (تسهیلات بانکی با سود کم)
مشتری: پاسخگویی به بهره برداران کسب رضایت بهره برداران افزایش دانش بهره برداران (دوره ها و کارگاه های آموزشی، بازدیدهای آموزشی داخل و خارج از شهرستان)	ترویج مؤثر مدیریت اثربخشی ذینفعان بهینه سازی سبد خدمات
فرایندها: ارتقاء سطح کمی و کیفی تولید ارتقاء و ایجاد صنایع فرآوری و تبدیلی تأمین نهاده های مورد نیاز تأمین به موقع تسهیلات ارتقاء سطح آموزش توسعه بازار انگور تسهیل در صدور مجوز صنایع تبدیلی و فرآوری	توسعه تولیدات با محوریت استفاده بهینه از آب و خاک
رشد و یادگیری: آموزش نیروی انسانی	توسعه منابع انسانی ICT

جدول ۸: ریسک های استراتژیک و سناریوهای مربوطه

جهاد کشاورزی استان فارس											
فرم شناسایی، ارزیابی و پاسخ به ریسک (FMEA)											
فرایند:						تاریخ ارزیابی ریسک:					
اعضاء تیم مدیریت ریسک:											
ردیف	هدف استراتژی	ریسک	علت	پیامد/اثر	شدت	ارزیابی ریسک			مسئول ریسک	اقدام اضطراری	شرح اقدام پیشگیرانه
						احتمال وقوع	تشخیص	RPN			
۱	صنایع نگهداری (ایجاد سردخانه)	عدم ایجاد سردخانه	*عدم جذب سرمایه گداز *کمبود منابع اعتباری	تاثیر منفی در بازار انگور *عدم تنظیم بازار	۵	۹	۶	۲۷۰	مسئول صنایع	انتقال به سردخانه های سایر شهرستانها *صادرات	*جذب سرمایه گذار *تامین منابع تسهیلاتی
۲	صادرات	عدم صادرات	هسته دار بودن انگور مشکل تحریم	پایین آمدن قیمت فروش *عدم ارزش آوری	۸	۹	۷	۵۰۴	مسئول تنظیم بازار	نگهداری در سردخانه *تبدیل به مویز *بازار تازه خوری داخل	۶ماهه اول(به دلیل بالا بودن نوسانات قیمت ارز، صادرات به نحو مطلوب انجام می گردد.
۳	صنایع فرآوری و تبدیلی	عدم ایجاد صنایع فرآوری و تبدیلی	عدم جذب سرمایه گذار *کمبود منابع اعتباری	تاثیر منفی در قیمت انگور *عدم تنظیم بازار	۶	۹	۷	۳۷۸	مسئول صنایع	استفاده از کارخانجات سایر شهرستانها *نگهداری در سردخانه *صادرات	جذب سرمایه گذار *تامین منابع تسهیلاتی
۴	انعقاد قرارداد یا کارخانجات کنسانتره	عدم انعقاد قرارداد	قیمت پایین *فاصله حمل *ظرفیت کارخانجات *کیفیت کنسانتره	تاثیر منفی در قیمت انگور *بالارفتن درصدهای ضایعات *مضرر شدن باغداران	۶	۹	۶	۳۲۴	مسئول تنظیم بازار	تبدیل به فرآورده های انگور از جمله مویز، و شیره	به دلیل بالا رفتن قیمت انگور نیازی به انعقاد قرارداد نبوده است
۵	نگهداری بخشی از محصول در سردخانه	عدم موفقیت در نگهداری ...	نبود سردخانه در شهرستان *هزینه بالا *ظرفیت سردخانه ها	عدم تنظیم بازار *افت قیمت محصول	۵	۶	۸	۲۴۰	مسئول تنظیم بازار	صادرات *تبدیل به مویز	شناسایی سردخانه ها در سایر شهرستانها *هماهنگی با باغداران با سردخانه ها قبل از برداشت محصول

ادامه جدول ۸: ریسک های استراتژیک و سناریوهای مربوطه

ردیف	هدف استراتژی	ریسک	علت	پیامد اثر	ارزیابی ریسک				مسئول ریسک	اقدام اضطراری	شرح اقدام پیشگیرانه	پایش و بازنگری اول	پایش و بازنگری دوم (RPN)
					شدت	احتمال وقوع	تشخیص RPN	RPN					
۶	تولید کشمش و مویز	عدم تولید کشمش و مویز	نبود بارگاه، عدم اطلاعات کافی بهره برداران	عدم تنظیم بازار افت قیمت انگور	۶	۷	۸	۳۳۶	مسئول صنایع	تبدیل به سایر فرآورده ها	آموزش باغداران جهت فرآوری ایجاد بارگاه تامین منابع مالی	به نحو مطلوب انجام شد.	RPN=۶۰
۷	عرضه محصول به بازار با سورت و بسته بندی	عدم عرضه سورت و بسته بندی	عدم کارخانه های سورت و بسته بندی عدم تامین منابع مالی	تاثیر منفی در قیمت انگور	۵	۹	۷	۳۱۵	مسئول صنایع	عرضه محصول به میدان میوه و تره بار	آموزش بهره برداران ایجاد کارخانجات سورت و بسته بندی تامین منابع مالی	سورت و بسته بندی در حد مقدماتی جهت ارائه بهتر انجام گردید	RPN=۳۰۰
۸	ارتقاء فرهنگ مصرف مویز	عدم ارتقاء فرهنگ مصرف مویز	عدم امکانات ترویج	تاثیر منفی در قیمت کشمش و در نتیجه انگور عدم تمایل باغداران به فرآوری انگور	۹	۸	۷	۵۰۴	مسئول صنایع	نگهداری مویز در سردخانه	آموزش و بالا بردن سطح آگاهی جامعه ورود در طب سنتی جهت بالا بردن ارزش غذایی محصول	باتوجه به قیمت مناسب انگور، تازه خوری، موضوع از اهمیت بالایی برخوردار نبود	RPN=۷۰
۹	ایجاد بارگاه کشمش	عدم ایجاد بارگاه	کمبود منابع اعتباری قابلیت تولید مویز بدون بارگاه	پایین بودن کیفیت در نتیجه قیمت کشمش و مویز	۶	۶	۵	۱۸۰	مسئول صنایع	تولید سنتی کشمش و مویز	تامین منابع مالی ساخت بارگاه الگویی جهت ترویج اهمیت آن	برخی تولید کنندگان از سوله های موجود به منظور بارگاه استفاده نمودند.	RPN=۱۵۰
۱۰	کاهش ریسک عوامل محیطی	عدم کاهش ریسک عوامل محیطی	عدم امکانات	پایین آمدن کمیت و کیفیت محصول متضرر شدن باغداران	۸	۹	۹	۶۴۸	مسئول مخاطرات	اطلاع رسانی لازم به باغداران جهت جلوگیری از کاهش خسارت	تامین منابع مالی ترویج مصرف کودهای پتاسه شناسایی شرکت های فعال در این زمینه	اجرای برخی عملیات مبارزه با سرمازدگی در باغات تا حد مطلوبی تاثیر گذار بود	RPN=۵۰۰
۱۱	تشکیل صندوق	عدم تشکیل صندوق	عدم تامین اعتبار دولتی عدم تامین سهم مردم	تنظیم بازار انگور نبود توان صادرات مشکلات باغداران در جذب نقدینگی	۱۰	۱۰	۵	۵۰۰	مسئول ترویج	تسهیلات بانکی پارانهد دولتی	برنامه ریزی تامین منابع مالی دولت تشویق بهره برداران در پرداخت سهم مردمی	مراحل اولیه تشکیل صندوق	RPN=۸

ردیف	هدف استراتژی	ریسک	علت	پیامد/اثر	ارزیابی ریسک				مسئول ریسک	اقدام اضطراری	شرح اقدام پیشگیرانه	پایش و بازنگری اول	پایش و بازنگری دوم (RPN)
					شدت	احتمال وقوع	تشخیص	RPN					
۱۲	برگزاری جشنواره	عدم برگزاری جشنواره	کافی نبودن حمایت های مردمی	عدم شناخت محصول شهرستان *افت قیمت محصول و فرآورده های آن	۵	۴	۵	۱۰۰	مسئول ترویج	گرفتن غرفه در نمایشگاه تهران	* بهره مندی از انجمن ها و تعاونی های موجود در شهرستان	عدم برگزاری جشنواره	RPN=۵۰
۱۳	نقش زنان در فرآوری محصول انگور	عدم حضور زنان در این عرصه	عدم شناسایی محصولات فرآوری توسط ایشان	*تاثیر منفی در بازار انگور	۶	۵	۵	۱۵۰	مسئول صندوق زنان	بهره مندی از کارخانجات کنسانتره	تامین اعتبار * عرضه محصولات ایشان در جشنواره	تا حدودی تاثیر گذار بود	RPN=۵۰

زنجیره زیر ساختها

۳۲

کشاورزی در ایران یکی از بخش های بزرگ اقتصادی است و یکی از پایه های پیشرفت و قابل اطمینان هر کشوری است که نیازمند به سرمایه گذاری مطمئن و پایدار است.

آب و خاک

شهرستان کوار به دلیل اقلیم، خاک و آب و هوای مناسب دارای ۸۲۰۰ هکتار باغات از گونه های متنوع می باشد که از این مقدار میزان ۶۰۰۰ هکتار آن را باغات انگور تشکیل می دهد که رتبه اول تولید و عملکرد استان را دارد و این خود گویای شرایط مستعد کشت این گونه باغی در شهرستان است.

این شهرستان دارای ۲۴۰۰ حلقه چاه عمیق و نیمه عمیق، ۱۳ رشته قنات، ۴ دهنه چشمه و همچنین رودخانه دائمی قره آغاج می باشد که این منابع آبی توانسته است میزان ۲۳۰۰۰ هکتار از اراضی این دشت را آبیاری نماید.

هرچند خشکسالی های پیاپی باعث افت منابع آبی گردیده است ولی خوشبختانه تاکنون این دشت از لحاظ منابع آبی بحرانی نشده است. از ۲۳۰۰۰ هکتار اراضی زراعی و باغی شهرستان، میزان ۱۳۰۰۰ هکتار مجهز به سیستم های آبیاری نوین می باشد که ۷۴۰۰ هکتار آن اراضی زراعی و ۵۶۰۰ هکتار آن اراضی باغی را شامل می گردد. با توجه به برنامه ریزی انجام شده، در طی ۳ سال آینده میزان ۹۰۰ هکتار از باغات به سیستم آبیاری نوین مجهز خواهند گردید.

میزان ۶۰ درصد باغات انگور در روستاهای نوروزان، فرود، طسوج و محمودآباد قرار گرفته اند که دارای بافت خاک لومی رسی است. میزان ۳۰ درصد آن در روستاهای منطقه فرمشکان، آباده و مظفری قرار دارد که دارای بافت خاک لومی شنی است و ۱۰ درصد باقیمانده در حاشیه جاده شیراز جهرم که از ۵ کیلومتری دو راهی هورباف به طرف جهرم شروع و در دو طرف جاده با طولی حدود ۲۰ کیلومتر قرار گرفته اند و از بافت خاک بسیار سبک و شنی برخوردار است.

با توجه به لزوم اصلاح خاک های سنگین و سبک و اهمیت مصرف مواد آلی، تهیه و مصرف کود کمپوست در دست پیگیری است. با توجه به اینکه در سال های گذشته، مصرف کودهای حیوانی نپوسیده بیشتر رایج بوده که این موضوع باعث مشکلاتی در سطح اراضی باغی و زراعی می گردد، لذا در چند سال اخیر با برنامه ریزی و آموزش های لازم، تولید کمپوست توسط باغداران در باغات آغاز گردیده که به جهت تسهیل در روند آن، پرداخت تسهیلات ارزان قیمت از طرف صندوق حمایت از بخش کشاورزی شهرستان به باغداران در نظر گرفته شده است. مصرف بهینه کودهای شیمیایی در تغذیه باغات نقش مؤثری در حفظ خصوصیات فیزیکی و شیمیایی خاک دارد. آزمون خاک، آب و برگ باعث جلوگیری از مصرف بی رویه کودهای شیمیایی در اراضی باغی و زراعی می گردد. در نظر است طی یک برنامه ۳ ساله حداقل در ۳۰۰ هکتار از باغات، تغذیه براساس آزمون خاک و برگ انجام گردد.

جدول ۹: برنامه ریزی آب و خاک

عنوان هدف	شاخص	۱۳۹۸			۱۳۹۹			۱۴۰۰		
		برنامه	عملکرد	تحقق	برنامه	عملکرد	تحقق	برنامه	عملکرد	تحقق
آبیاری تحت فشار	هکتار	۳۰۰	۳۰۰	۱۰۰	۳۰۰	—	—	۳۰۰	—	—
مصرف موادآلی	هکتار	۲۱۵۰	۲۱۵۰	۱۰۰	۳۵۰۰	—	—	۵۰۰۰	—	—
مصرف بهینه کودهای- شیمیایی (براساس آزمون خاک و برگ)	هکتار	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	—	—	۱۰۰	—	—

منابع انسانی

توسعه تولیدات، نیازمند نیروی انسانی فعال و توانمند است. وجود مسئولین و کارشناسان باغبانی و ترویج، تعداد ۱۲ کارشناس مسئول پهنه، کارشناسان تعاونی باغداران و کلینیک های گیاهپزشکی در حوزه انگورکاری شهرستان مؤثرند که آموزش بیشتر و به روز ایشان می تواند نقش بسزایی در پیشبرد اهداف و رسیدن به کمیت و کیفیت مطلوب داشته باشد.

۳۴

جدول ۱۰: برنامه ریزی منابع انسانی

عنوان هدف	شاخص	۱۳۹۸			۱۳۹۹			۱۴۰۰		
		برنامه	عملکرد	تحقق	برنامه	عملکرد	تحقق	برنامه	عملکرد	تحقق
آموزش و به روزرسانی اطلاعات کارشناسان مرتبط	ساعت	۲۰	۲۰	۱۰۰	۲۴	—	—	۲۴	—	—

حمل و صنایع تبدیلی

یکی دیگر از زیرساخت های لازم در حوزه انگور، زیرساخت مربوط به حمل و نقل است. حمل و نقل یکی از اجزای مهم اقتصاد کشاورزی محسوب می شود. این شهرستان با دارا بودن ۷ شرکت حمل و نقل و همچنین وجود خودروهای باری سنگین و سبک سهم بسزایی در حمل و نقل جاده ای محصول انگور دارد. حمل محصول انگور در هنگام برداشت محصول به ۳ صورت انجام می گیرد:

۱- بارگیری به صورت مستقیم با کامیون و کامیونت های بین ۵ تا ۲۰ تن اعم از معمولی و سردخانه دار و حمل

به میادین میوه و تره بار و یا سردخانه ها در شهرستان های مختلف

۲- بارگیری و حمل جزئی با وانت های ۱ الی ۲ تن به میادین میوه و تره بار واقع در شهرستان های نزدیک.

۳- بارگیری و حمل جزئی به میادین میوه و تره بار واقع در شهرستان و حمل آن پس از تجمیع محصول از طریق

تریلی و کامیونها به سایر نقاط کشور (در اینجا در صورتی که حمل مستقیم صورت گیرد می تواند به کاهش

هزینه و کاهش ضایعات منجر گردد)

در نظر است با ایجاد و کمک استارتاپ های کشاورزی، فروش محصولات مستقیماً به مصرف کننده انجام و

حمل و نقل، شکل دیگری به خود گیرد.

صنایع تبدیلی

شهرستان کوار با تولید سالانه ۱۴۰۰۰۰ تن محصول انگور، قطب تولید انگور استان می باشد و این محصول یکی

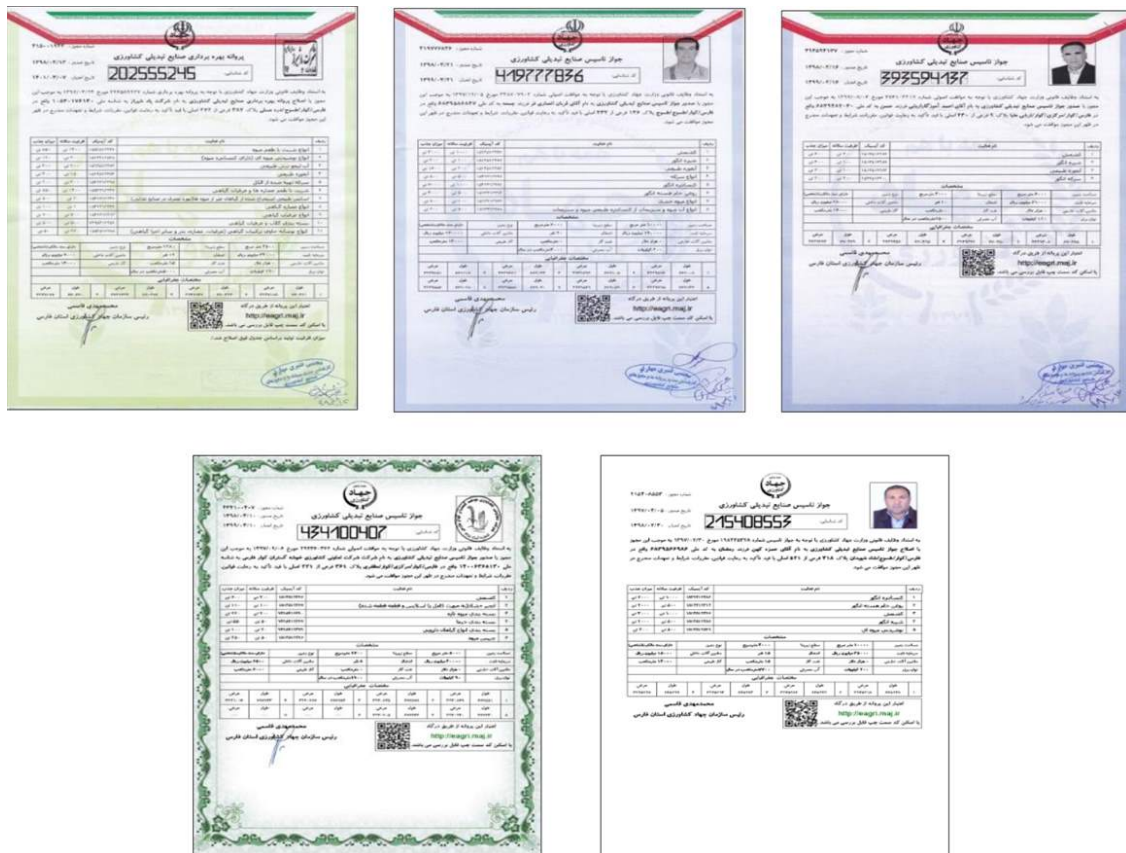
از محصولات مهم اقتصادی شهرستان بوده، لذا احداث کارخانجات صنایع تبدیلی و تکمیلی به عنوان یکی دیگر

از استراتژی های مهم در دستور کار مدیریت قرار گرفت.

جدول ۱۱: برنامه ریزی صنایع تبدیلی

ایجاد کارخانجات فرآوری با جذب سرمایه گذار												استراتژی	
۱۴۰۰				۱۳۹۹				۱۳۹۸				شاخص	عنوان هدف کمی
تحقق	عملکرد	برنامه	نوع برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	نوع برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	نوع برنامه		
-	-	۵	صدور مجوز	-	-	۵	صدور مجوز	۱۵۰	۹	۵	صدور مجوز	فقره	ایجاد کارخانه فرآوری
-	-	۲	احداث کارخان ۵	-	-	۱	احداث کارخانه	۰	۰	۰	احداث کارخانه	واحد	
-	-	۱	مجوز بهره برداری	-	-	۱	مجوز بهره برداری	۰	۰	۰	مجوز بهره برداری	واحد	

با پیگیری و جذب سرمایه گذاران در طی سال ۹۸-۹۷ تعداد ۶ مجوز واحد صنعتی تولید مویز و میوه جات خشک و ۳ مجوز فرآوری انگور (تولید کنسانتره و آب میوه، روغن هسته، شیره انگور، سرکه و...) صادر گردید که متقاضیان در حال اخذ تسهیلات و ساخت و ساز هستند.

شکل ۲: مجوز کارخانه های فرآوری شهرستان کوار

تسهیلات ، سود و زیان

از دیگر زیرساخت های پروژه انگور، زیرساخت تسهیلات می باشد. تسهیلات در بخش کشاورزی به رونق تولید کمک می کند.

جدول ۱۲: برنامه ریزی تسهیلات

عنوان هدف کمی	شاخص	نوع برنامه	۱۳۹۸			۱۳۹۹			۱۴۰۰	
			برنامه	عملکرد	تحقق	برنامه	عملکرد	تحقق	برنامه	عملکرد
تسهیلات	دستگاه	مکانیزاسیون	۵۸	۳۲	۵۵	۶۰	-	-	۷۰	-
	واحد	صنایع تبدیلی	۰	۰	۰	۳	-	-	۳	-
	واحد	صنایع نگهداری (سردخانه)	۱	۱	۱۰۰	۳	-	-	۲	-
	واحد	صنایع فرآوری	۱	۱	۱۰۰	۰	-	-	۱	-
	هکتار	احیاء و اصلاح باغات	۰	۰	۰	۱۰	-	-	۲۰	-
	هکتار	بیمه باغات	۵۰	۶۰	۱۲۰	۱۰۰	-	-	۱۵۰	-
	تن	تولید کمپوست	۴۰۰	۵۰۰	۱۲۵	۷۰۰	-	-	۱۰۰۰	-

زنجیره تأمین

نهاده ها

اهمیت نهاده های کشاورزی و ارتباط آن با امنیت غذایی کشور بر کسی پوشیده نیست. در شهرستان کوار تعداد ۱۵ واحد فروشگاه سم و کود کشاورزی موجود است که خوشبختانه در طی ۲ سال اخیر با برنامه ریزی های صورت گرفته، گواهی صلاحیت کار را اخذ نمودند. این فروشگاه ها در مرکز شهر و همچنین روستاهای نوروزان، باغان، زیجرد، اکبرآباد قرار گرفته اند. همچنین تعداد ۷ تعاونی روستایی و ۲ مرکز توزیع آزاد به عنوان عاملین توزیع نهاده های شهرستان در جهت توزیع نهاده های دولتی فعال می باشند.

در راستای تولید موادآلی تعداد ۴ کارگاه با ظرفیت های متفاوت در زمینه تولید کمپوست و ورمی کمپوست فعالند و توانسته اند مواد آلی مورد نیاز باغداران و کشاورزان را تأمین نمایند. تلاش مدیریت جهاد کشاورزی در این راستا است که بتواند در جهت حفظ منابع آب و خاک و تولید بهتر محصولات، با ترویج مصرف کودهای آلی، مصرف کودهای شیمیایی را به حد بهینه برساند. و با این هدف آموزش تولید کمپوست در باغات به همراه پرداخت تسهیلات کم بهره از طرف صندوق حمایت برنامه ریزی گردید.

جدول ۱۳: برنامه ریزی نهاده ها

برنامه ریزی نهاده ها									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
-	-	۳۰۰۰	-	-	۱۵۰۰	۱۰۰	۴۰۰	۴۰۰	تهیه و مصرف کمپوست در باغات

در راستای احداث باغات سالم و مکانیزه، نهال سالم و استاندارد حرف اول را می زند. این شهرستان تاکنون فاقد نهالستان مجوزدار است ولی با معرفی نهالستان های مجوزدار سایر شهرستان ها، و پرداخت کمک یارانه نقدی به باغداران، فرهنگ احداث باغات با نهال های مجوزدار شکل گرفته است.

لجستیک

در جهت حمل و نقل نهاده های کشاورزی در داخل شهرستان از ماشین های سبک از جمله وانت بار استفاده می گردد. و حمل و نقل نهاده ها از خارج به داخل شهرستان از کامیون های سنگین بهره برداری می گردد. تا حد امکان تأمین ماشین های حمل نهاده ها، از طریق شرکت های حمل و نقل داخل شهرستان انجام می گیرد.

تأمین کنندگان/تعاونی روستایی/اطلاعات

تأمین نهاده های کشاورزی از ۲ طریق نهاده های دولتی و آزاد تأمین می گردد. این شهرستان دارای تعداد ۸ تعاونی تولید و روستایی می باشد که در مرکز شهرستان و روستاهای باغان، طسوج، مظفری، قنات قرار گرفته اند و توزیع نهاده های دولتی از طریق این تعاونی ها انجام می گیرد. همچنین تعداد ۱۵ فروشگاه نهاده های کشاورزی در مرکز شهرستان و روستاهای باغان، نوروزان، زیجرد، اکبرآباد وجود دارند که سموم و کودهای ریزمغذی و همچنین ابزارآلات کشاورزی از طریق این فروشگاه ها تأمین می گردد.

زنجیره تولید

بهبود تولید انگور و فراوری آن و توجه به چالش ها و فرصت ها باعث سلامت تولید و بالارفتن کیفیت و جلب مشارکت سرمایه گذاران می گردد.

استانداردسازی فرآیندها و محصولات

استانداردسازی فرآیند تولید محصولات کشاورزی به بهبود کیفیت کمک می کند. خیلی از محصولات کشور ما از نظر باقیمانده سموم و آلاینده ها، استاندارد لازم را ندارند. در این راستا، این مدیریت با تشویق بهره برداران و نظارت بر عملیات داشت با کمک مسئولین پهنه ها و همچنین کلینیک های موجود در شهرستان موفق به کسب بالاترین رتبه در اخذ گواهی سلامت گردید. و توسعه تولید محصول سالم به عنوان یکی از برنامه های مدیریتی در محصولات کشاورزی مخصوصاً بازار انگور برنامه ریزی گردید.

جدول ۱۴: برنامه ریزی استانداردسازی محصولات

استاندارد سازی محصولات									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
—	—	۱۵۰۰۰	—	—	۵۰۰۰	۱۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	تولید محصول استاندارد یا اخذ گواهی ICM

لازمه تحقق این استراتژی ۱- تأمین بازار محصولات استاندارد و گواهی شده ۲- حمایت از تولیدکنندگان محصول سالم از جمله پرداخت کمک هزینه اخذ گواهی می باشد.

ترویج بهره برداران

در جهت حفظ منابع، وجود کشاورزان توانمند و آموزش دیده اجتناب ناپذیر است که در این راستا، به دلیل قدمت طولانی باغات انگور در این شهرستان، باغداران و نیروی کار ماهر و متخصص در حوزه انگورکاری زیاد است. در باغات انگور شهرستان متوسط نیروی کارگر مورد لزوم در هر هکتار تا قبل از مرحله برداشت ۲۵ نفر روز می باشد و در مرحله برداشت نیز ۲۰ نفر روز کارگر مورد نیاز است.

تاکنون آموزش های تکمیلی ترویج در این راستا باعث بهبود کیفیت محصول گردیده است. برنامه ریزی و تداوم این آموزش ها در جهت نیل به کمیت و کیفیت مطلوب و به حداقل رساندن ضایعات ضروری است.

جدول ۱۵: برنامه ریزی ترویج بهره برداران

آموزش									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
-	-	۱۵۰	-	-	۱۰۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	آموزش عمومی باغداری
-	-	۱۰۰	-	-	۸۰	۱۵۰	۷۵	۵۰	آموزش تبدیل و فرآوری انگور
-	-	۶۰	-	-	۶۰	۱۰۰	۲۰	۲۰	آموزش نحوه برداشت، بسته بندی و نگهداری محصول
-	-	۸۰	-	-	۴۰	۱۰۰	۲۰	۲۰	آموزش مدیریت بازار
-	-	۲۰۰	-	-	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	آموزش کاهش ریسک عوامل محیطی

تکنولوژی

استفاده از ماشین آلات به روز در کاهش هزینه های کشاورزی امری اجتناب ناپذیر است. در طی چند سال اخیر در این شهرستان استفاده از ماشین آلات باغی از جمله کولتیواتور باغی، سمپاش های پیشرفته، سرشاخه خردکن ها و... روند صعودی داشته که این در هزینه های کارگری و همچنین هزینه های تهیه مواد آلی نقش بزرگی داشته است. همچنین در جهت مکانیزه کردن باغات، اجرای سیستم دابستی در ۱۵ هکتار از باغات انجام و رو به توسعه است.

جدول ۱۶: برنامه ریزی تکنولوژی

مکانیزه کردن باغات									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
-	-	۴	-	-	۴	۱۰۰	۳	۳	تراکتور باغی
-	-	۵	-	-	۵	۶۰	۶	۱۰	کولتیواتور باغات
-	-	۲	-	-	۳	۳۳	۱	۳	سرشاخه خردکن ها
-	-	۶۰	-	-	۴۰	۶۰	۶	۱۰	سیستم داربستی
-	-	۱	-	-	۰	۰	۰	۰	ماشین برداشت

با مکانیزه کردن باغات و احداث کارخانجات کنسانتره در سال های آتی، می توان در جهت برداشت محصول با کمک ماشین برداشت برنامه ریزی کرد.

زنجیره بازار و مشتری

۴۳

بازار محصولات کشاورزی به عنوان یکی از مهم ترین بخش های اقتصادی کشور محسوب می شود. تولید بالای انگور در شهرستان ضرورت توجه به تکنیک و فنون جدید مورد نیاز در انبارداری، بسته بندی و محصولات را اجتناب ناپذیر ساخته است. راهکارهای مدیریت جهاد کشاورزی در زمینه بازاریابی موجب دستیابی انگورکاران به درآمدهای بهتر و افزایش ارزش افزوده گردید. افزایش تولید به ویژه مازاد عرضه بر تقاضا سبب شد بازاریابی آن در دستورکار قرار گیرد.

به رغم داشتن میزان ۱۴۰ هزار تن محصول انگور باکیفیت، بخش عظیمی از این تولید به دلیل هسته داربودن، توانایی اتصال به بازار فروش و صادرات به کشورهای خارجی به جز کشورهای حوزه خلیج را ندارد. به جهت حفظ بازار کشورهای حوزه خلیج و همچنین رونق مصرف بازارهای داخلی، عملیات سورت و بسته بندی در دستورکار مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان قرار گرفت. همچنین با هدف نیل به بازار سایر کشورها اصلاح ارقام وجود و توسعه باغات انگور با ارقام تجاری و بدون هسته برنامه ریزی گردید.

بازاریابی

شهرستان کوار به عنوان بزرگ ترین مرکز تولید انگور استان می باشد و بازاریابی آن اهمیت ویژه ای دارد. برنامه های مدیریت شهرستان در جهت بازاریابی محصول انگور به شرح زیر می باشد:

صادرات

یکی از استراتژی های مهم در تنظیم بازار محصول انگور شهرستان صادرات می باشد، ارقام انگور شهرستان به صورت عمده ارقام هسته دار می باشد که صادرات آن چندان رونقی ندارد. علاوه بر اقدامات صورت گرفته در جهت تنظیم بازار (از جمله تبدیل و فرآوری انگور)، توسعه باغات با ارقام مناسب صادرات و همچنین اصلاح بخشی از باغات با ارقام تجاری و بی هسته در دستور کار مدیریت قرار گرفت.

جدول ۱۷: برنامه ریزی صادرات

صادرات									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
-	-	۵۰۰	-	-	۱۰۰	۱۰۰	۱۵	۱۵	توسعه سطح زیر کشت ارقام بدون هسته و مناسب صادرات
-	-	۲۰۰۰	-	-	۱۵۰۰	۱۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	صادرات

برگزاری جشنواره

شهرستان کوار به عنوان شهرستان برتر استان فارس در تولید انگور می باشد. به پاس شکرگزاری از خداوند،

قدردانی از مردم زحمتکش شهرستان و شناساندن هرچه بیشتر محصولات کشاورزی و توانمندی های شهرستان به هموطنان، برگزاری جشنواره انگور جزء استراتژی ها قرار گرفت.

جدول ۱۸: برنامه ریزی برگزاری جشنواره

تداوم برگزاری جشنواره ها با هدف شناسایی مویز و بازاریابی در مرکز استان									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی (استراتژی)
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
-	-	۱	-	-	۱	۱۰۰	۱	۱	دوره برگزاری جشنواره

جهاد کشاورزی کوار برای اولین بار موفق به برگزاری جشنواره انگور با پشتوانه مالی مردمی در تاریخ ۹۸/۶/۲۶ گردید. این جشنواره با حضور معاون وزیر و مسئولین سازمان در طی ۴ روز و در قالب ۵۰ غرفه برگزار و در شناسایی تولیدات و فرآورده های انگور و سایر محصولات شهرستان به طور قابل قبولی مؤثر واقع گردید.

شکل ۳: جشنواره انگور شهرستان کوار

بازارداری

نگهداری بخشی از محصول در سردخانه جهت تنظیم بازار در همزمان رسی

جدول ۱۹: برنامه ریزی نگهداری محصول در سردخانه

نگهداری بخشی از محصول در سردخانه جهت تنظیم بازار در زمان همزمان رسی									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
-	-	۳۰۰۰۰	-	-	۲۰۰۰۰	۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	نگهداری محصول در سردخانه خارج از استان

با هدایت تولیدکنندگان، بخشی از محصول انگور تولید شده جهت ذخیره سازی به سردخانه های نزدیک شهرستان حمل گردید. ذخیره سازی محصول در زمان اوج برداشت و همزمان رسی با سایر نقاط انگورخیز کشور و از طرفی ارائه آن به بازار در زمانی که عرضه محصول کم بود، باعث تنظیم قیمت محصول گردید. با ذخیره سازی حجمی بالغ بر ۱۰۰۰۰ تن انگور از چرخه مصرف تازه خوری در حساس ترین زمان، علاوه بر تأثیر مثبت آن در بازار شهرستان، باعث تنظیم بازار در سایر استان ها و کل کشور گردید.

عرضه محصول به بازار با سورت و بسته بندی مناسب

درجه بندی و بسته بندی محصولات کشاورزی در نگهداری، محافظت و بالابردن ارزش افزوده آن نقش بسزایی دارد. بنابراین عملیات سورت و بسته بندی مویز تولید شده در شهرستان جزء استراتژی های مهم محسوب گردید.

جدول ۲۰: برنامه ریزی عرضه محصول به بازار با سورت و بسته بندی

عرضه محصول به بازار با سورت و بسته بندی مناسب									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی (استراتژی)
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
-	-	۴۰۰۰	-	-	۳۰۰۰	۴۰	۸۰۰	۲۰۰۰	سورت و بسته بندی مویز

مدیریت جهاد شهرستان طبق جدول فوق عملیات سورت و بسته بندی مویز را در دستورکار قرار داده و با پیش بینی تولید در شهرستان در سال های آتی، برنامه ۳ ساله را تدوین نمود. استفاده از محصولات سورت و بسته بندی شده موجب بالابردن ارزش محصولات و همچنین سلامت محصول خواهد گردید.

شکل ۴: تنظیم بازار کشمش و مویز در شهرستان کوار

بازارسازی

تولید کشمش و مویز

جدول ۲۱: برنامه ریزی تولید کشمش و مویز

قابلیت تبدیل انگور شهرستان به مویز در جهت جبران کم رونقی محصول تازه خوری در بازار صادرات								استراتژی
۱۳۹۸			۱۳۹۹			۱۴۰۰		عنوان هدف کمی (استراتژی)
برنامه	عملکرد	تحقق	برنامه	عملکرد	تحقق	برنامه	عملکرد	
۱۰۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰	۳۰۰۰	-	--	۳۵۰۰	-	تولید مویز و کشمش

عمده رقم انگور شهرستان رقم ریش بابا می باشد که در فاصله زمانی اواسط شهریور تا اواسط مهرماه حجم وسیعی از این محصول به عنوان تازه خوری وارد بازار شده و هر ساله دغدغه باغداران را به خاطر افت قیمت بدنبال دارد، در سال جاری، برای اولین بار تولید کشمش و مویز کلید خورد و برنامه ریزی جهت ۲ سال آینده نیز انجام گردید.

محاسبات مالی تولید مویز در شهرس تان:

به ازاء هر ۴ کیلو انگور ۱ کیلو مویز تولید می گردد

(ریال) ۶۸۰۰۰ = (قیمت انگور) 4×17000

(ریال) ۸۳۰۰۰ = (هزینه تولید) $68000 + 15000$

حال با در نظر گرفتن قیمت هر کیلو مویز به نتایج زیر می رسیم

۸۷۰۰۰ = (هزینه یک کیلو مویز) ۸۳۰۰۰ - (فروش میانگین یک کیلو مویز) ۱۷۰۰۰۰

ارزش افزوده یک کیلو انگور $87000 \div 4 = 21750$ ←

ارزش نهایی یک کیلو انگور (تومان) $38750 =$ (مبلغ ارزش افزوده) ۲۱۷۵۰ + (مبلغ اولیه انگور) ←

ارتقاء فرهنگ مصرف مویز و شناساندن ارزش غذایی آن به مصرف کنندگان

تولید مویز یکی از استراتژی های مهم در جهت تنظیم بازار انگور در شهرستان تلقی گردید، بنابراین لازم است به فرهنگ مصرف آن در بین عموم هم اهمیت داده شود. شناساندن ارزش غذایی مویز به مصرف کنندگان جزء استراتژی های مهم تلقی و برنامه ریزی مدیریت شهرستان به شرح جدول زیر در دستور کار قرار گرفت .

جدول ۲۲: برنامه ریزی ارتقاء فرهنگ مصرف مویز

شناساندن مویز و ارزش غذایی آن به مصرف کنندگان									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی (استراتژی)
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
-	-	۱۰۰	-	-	۱۰۰	۰	۰	۰	تهیه بروشورهای تبلیغاتی
-	-	۴۵	-	-	۳۰	۱۰۰	۳۰	۳۰	تهیه و پخش برنامه های تلویزیونی
-	-	۳	-	-	۳	۱۰۰	۱	۱	هماهنگی با آموزش و پرورش و مدارس

جدول ۲۳: زنجیره بازار

محصول	محل	تبلیغات	قیمت (ریال)
انگور	مصرف داخل - صادرات	فضای مجازی- صدا و سیما- جشنواره	۱۵۰۰۰-۴۰۰۰۰
مویز	مصرف داخل	فضای مجازی- صدا و سیما- جشنواره	۱۲۰۰۰۰-۱۸۰۰۰۰
شیره	مصرف داخل	فضای مجازی- صدا و سیما- جشنواره	۱۷۰۰۰۰-۳۰۰۰۰۰
سرکه	مصرف داخل	فضای مجازی- صدا و سیما- جشنواره	۸۰۰۰۰-۱۲۰۰۰۰

تشکیل صندوق حمایت از بخش کشاورزی و نقش آن در تنظیم بازار انگور در سال ۹۸

صندوق حمایت از بخش کشاورزی می تواند جایگاه ویژه ای در نیل به برنامه های دولت داشته باشد.

بخش کشاورزی جایگاه مهمی در اقتصاد کشور دارد و لازمه رشد اقتصادی بخش کشاورزی وجود تشکل های

قوی و مشارکت دولت با بخش خصوصی است.

تشکیل صندوق حمایت بخش کشاورزی فرصتی طلایی برای ترسیم توسعه سرمایه گذاری در آینده است.

وجود سطح زیرکشت ۶۰۰۰ هکتار باغ انگور و تولیدی بالغ بر ۱۴۰۰۰۰ تن محصول در این شهرستان باعث گردید مدیریت جهاد کشاورزی فرصت را مغتنم دانسته و در جهت سامان دادن به بخش کشاورزی شهرستان به خصوص انگورکاران پیگیری تشکیل صندوق را در دستورکار خود قرار دهد. لذا در سال ۱۳۹۶ با ارائه آمار انگورکاران شهرستان به وزارت جهاد کشاورزی و اخذ رضایت نامه از ۲۱۴۶ نفر از انگورکاران موفق به اخذ یارانه تخصیصی کشمش به مبلغ ۲۳۹۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال گردید که با پیگیری های به جد مدیریت و (همکاری مسئولین در وزارتخانه، مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از بخش کشاورزی، ریاست سازمان، معاون برنامه ریزی و امور اقتصادی در سازمان، نماینده مردم شهرستان، فرماندار شهرستان، امام جمعه شهرستان، مدیر جهاد کشاورزی شهرستان، کارشناس مسئول باغبانی شهرستان، و مدیران پهنه در شهرستان و اداره تعاونی روستایی شهرستان) این صندوق در سال ۹۸ تشکیل و با انتخاب اعضاء هیئت مدیره توسط مردم آغاز بکار کرد.

- تاریخ مجمع عمومی و انتخاب هیات مدیره ۹۷/۰۸/۲۳
- تاریخ ثبت در اداره ثبت شرکتها ۹۷/۰۸/۱۲
- تاریخ افتتاح و شروع بکار ۹۸/۰۴/۱
- تعداد اعضاء: ۲۳۰۲ نفر (کل انگورکاران شهرستان که شامل ۳۵ درصد از بهره برداران بخش کشاورزی شهرستان می باشند).

جدول ۲۴: سرمایه صندوق حمایت از بخش کشاورزی شهرستان کوار

۲۹۶۲۰۰۰۰۰۰۰	سرمایه (ریال)
۲۳۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰	سهم مشارکت بخش غیردولتی (۵۱ درصد)
۵۷۲۰۰۰۰۰۰۰۰	سهم مشارکت دولت (که تاکنون ۲۴ درصد آن محقق شده است)

شکل ۵: صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی

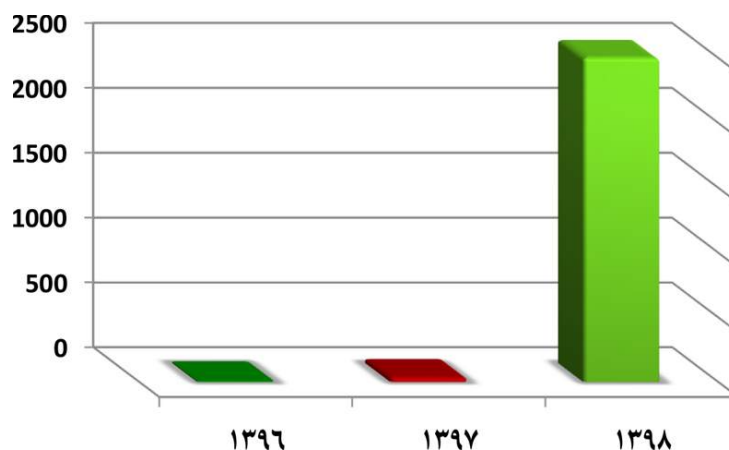
نقش صندوق در تنظیم بازار انگور در سال ۱۳۹۸ (تولید کشمش و مویز)

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان با هدف رصد کردن بازار و رسیدن به نقاط حساس تقویم زمانی عرضه انگور شهرستان، اقدام به برگزاری جلسات متعدد حتی در خارج از محدوده وقت اداری نمود. این جلسات با حضور مدیر شهرستان، کارشناسان مربوطه در مدیریت، اعضای هیئت مدیره صندوق حمایت بخش کشاورزی شهرستان و در برخی جلسات با حضور دلالان در این عرصه برگزار گردید. در این برهه زمانی تولید کشمش و مویز فرصت سرمایه گذاری مناسبی توسط مدیریت شهرستان ارزیابی گردید. در این راستا طی جلساتی با هیئت مدیره صندوق این موضوع در دستورکار قرار گرفت و با وجود اینکه چند ماهی از تشکیل صندوق نگذشته بود کل سرمایه صندوق در جهت این هدف و در قالب تسهیلات کم بهره به متقاضیان تولید کشمش و مویز پرداخت شد. پس از برگزاری دوره های آموزشی جهت سرمایه گذاران، انگورکاران و متقاضیان به فرآوری انگور و آموزش های انفرادی و گروهی، همچنین برگزاری کارگاه هایی در محل تولید، جریانی در سطح شهرستان شکل گرفت که با حمایت های مالی مدیریت در قالب صندوق، منجر به راه اندازی ۲۹ کارگاه تولید کشمش و مویز گردید.

تعداد ۲۵ کارگاه هم به صورت خوداجرایی اقدام به تولید نمودند. و در کل تا پایان مهرماه حجمی بالغ بر ۱۰۰۰۰ تن انگور به کشمش و مویز تبدیل شد. این در حالیست که تولید کشمش در سال ۹۷ به میزان ۳۵ تن و در سال ۹۶ میزان ۱۰ تن و قبل از آن میزان تولید، ناچیز و در حد مصرف برخی خانوار بوده است.

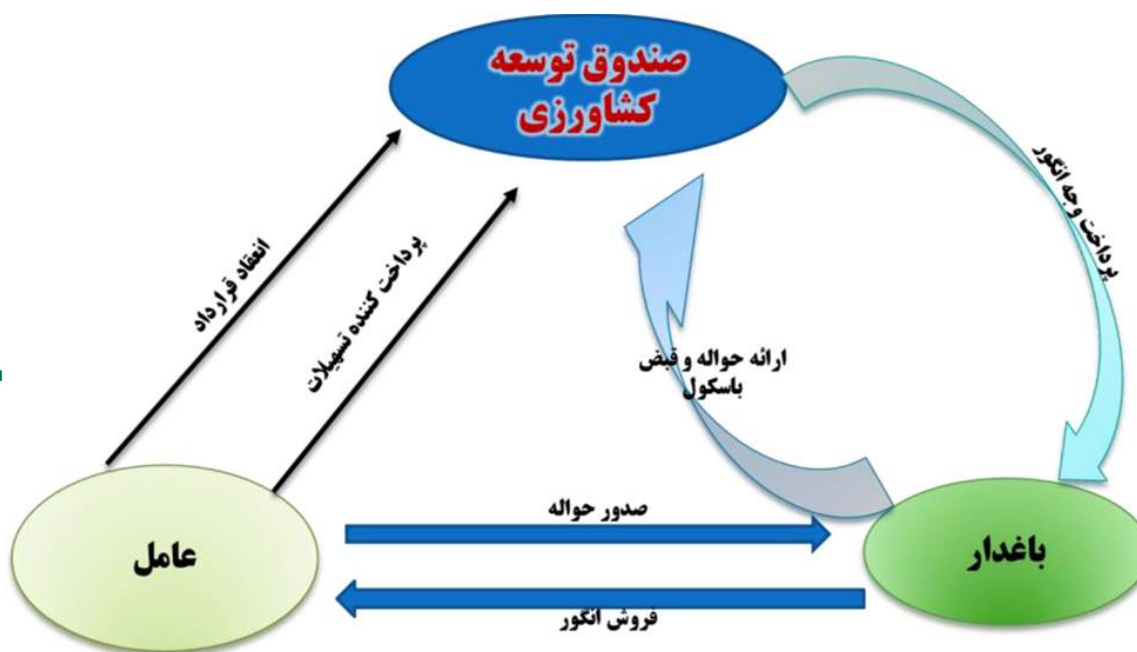
جدول ۲۵: نقش صندوق در تنظیم بازار انگور

ردیف	سال تولید	تولید کشمش (تن)
۱	۱۳۹۶	۱۰
۲	۱۳۹۷	۳۵
۳	۱۳۹۸	۲۵۰۰

نمودار ۳: نقش صندوق در تنظیم بازار انگور

نقش مؤثر صندوق در تولید کشمش و مویز و در نتیجه تنظیم بازار انگور در سال ۹۸ چشمگیر و تحسین برانگیز شد و به این صورت گامی بلند در زمینه تثبیت قیمت انگور و نهایتاً افزایش ارزش افزوده صورت گرفت.

شکل ۶: نقش صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی در بازار انگور

محاسبه ارزش افزوده

با توجه به تولید ۲۵۰۰ تن مویز و ارزش ریالی مویز تولیدی:

قیمت فروش این محصول به قرار زیر است

ارزش ریالی مویز تولیدی:

$$۴۲۵۰۰۰۰۰۰۰ = (\text{میانگین قیمت مویز}) ۱۷۰۰۰۰ \times (\text{مویز تولیدی}) ۲۵۰۰۰۰۰$$

ارزش ریالی انگور تبدیل شده به مویز

$$= (\text{قیمت هر کیلو انگور}) ۴ \times ۱۷۰۰۰ \times (\text{مویز تولیدی}) ۲۵۰۰۰۰۰$$

ارزش افزوده حاصل از تبدیل انگور به مویز

$$۴۲۵۰۰۰۰۰۰۰ - ۱۷۰۰۰۰۰۰۰ = ۲۵۵۰۰۰۰۰۰۰$$

نتیجه: به ازاء ۲۵۰۰ تن مویز تولیدی، حدود ۲۵۵ میلیارد ریال ارزش افزوده

خواهد داشت.

این ارزش افزوده در صورت فروش محصول مویز در زمان مناسب می تواند تا

۲ برابر افزایش پیدا کند

با توجه به اینکه این فرآوری در حساس ترین زمان عرضه انگور به بازار انجام گرفت باعث تنظیم بازار انگور نه فقط در شهرستان کوار بلکه سایر شهرستان های همجوار گردید.
علاوه بر این تأثیر مهم و چشمگیر، باعث اشتغال زایی بالایی گردید که تأثیر آن در همه صنف ها از جمله کامیون داران، مغازه داران، قشقرکارگر و... قابل مشاهده است.

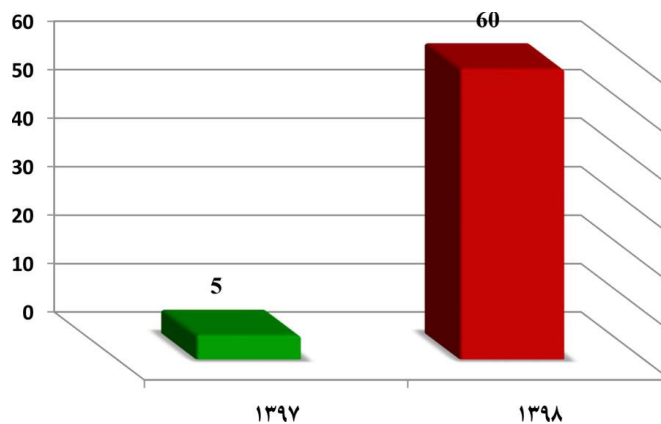
شکل ۷: تولید کشمش و مویز در شهرستان کوار

تولید کشمش و مویز در شهرستان کوار

سایر فعالیت های صندوق حمایت از بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۸ بیمه باغات

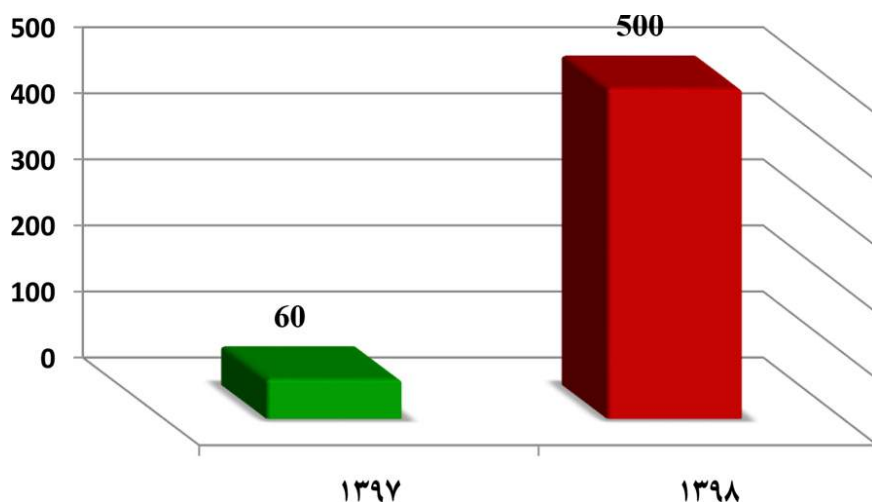
در سال ۱۳۹۸ صندوق حمایت از بخش کشاورزی با پرداخت هزینه بیمه باغات در قالب تسهیلات باعث گردید رقم قابل توجهی از باغات نسبت به سال های قبل بیمه مخاطرات گردد.

نمودار ۴: مقایسه سطح بیمه محصولات باغی (هکتار)

تولید کمپوست

نقش مواد آلی در اصلاح بافت خاک و همچنین صرفه جویی در مصرف آب بر کسی پوشیده نیست. از طرفی استفاده از کودهای حیوانی نیوسیده در باغات باعث مشکلات عدیده ای می گردد، لذا صندوق حمایت از بخش کشاورزی در سال ۹۸ با تشویق باغداران به تولید کمپوست و اعطای تسهیلات کم بهره موفق به افزایش ۱۰ درصدی تولید کمپوست در باغات گردید.

نمودار ۵: مقایسه میزان تولید کمپوست (تن)

جدول ۲۶: برنامه صندوق حمایت از بخش کشاورزی در طی ۳ سال آینده

انتقال دانش تولید فرآوری های مختلف از سایر شهرستان ها به بهره برداران شهرستان توسط صندوق حمایت جهت تبدیل مازاد انگور به مویز و سایر فرآورده ها									
حضور در بازارهای صادراتی با کمک صندوق حمایت									
پرداخت تسهیلات هدفمند سهل الوصول و ارزان قیمت به متقاضیان توسط صندوق حمایت									
ایجاد بسته های حمایتی صندوق حمایت جهت کاهش اثر واسطه ها و دلالتان در بازار									
کاهش نوسانات قیمت با کمک صندوق حمایت در جهت تبدیل و فرآوری محصول									
استراتژی ها									
عنوان هدف کمی									
شاخص									
برنامه									
عملکرد									
تحقق									
۱۳۹۸									
برنامه									
عملکرد									
تحقق									
۱۳۹۹									
برنامه									
عملکرد									
تحقق									
۱۴۰۰									
برنامه									
عملکرد									
تحقق									
آموزش بهره برداران									
تولید مویز									
پرداخت تسهیلات قرض الحسنه									
پرداخت تسهیلات تولید مویز									
پرداخت تسهیلات بیمه									
پرداخت تسهیلات جهت تولید سایر فرآورده ها									
پرداخت تسهیلات بسته بندی									
پرداخت تسهیلات فرآوری (کمک به خریداری انگور کنسانتره و سایر فرآورده ها)									
بسته های حمایتی (حمایت از تولید مویز، بازار صادرات، و تولید سایر فرآورده ها)									

سایر استراتژی ها با تسهیلگری مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان کوار صنایع نگهداری

تحلیل های فوق نشان می دهد یکی از استراتژی های مهم در شهرستان احداث سردخانه است. براین اساس برنامه مدیریت شهرستان برای ۳ سال پیاپی به شرح جدول زیر تنظیم گردید.

جدول ۲۷: برنامه ریزی صنایع نگهداری

ایجاد سردخانه و استفاده از آن جهت نگهداری انگور به علت قابلیت ماندگاری بالا										استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			نوع برنامه	کمی (استراتژی)
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه		
		۱۰			۷	۱۰۰	۵	۵	صدور مجوز سردخانه	فقره
		۵			۳	۱۵۰	۳	۲	احداث سردخانه	واحد
		۵			۳	۰	۰	۰	بهره برداری سردخانه	واحد

نگهداری محصولات کشاورزی، زمینه ساز رونق اقتصادی مناطقی از کشور است که جمعیت قابل توجهی از آن کشاورز یا باغدار هستند.

باتوجه به اینکه میزان تولید انگور در شهرستان کوار بالغ بر ۱۴۰۰۰۰ تن می باشد ولی به دلیل نبود سردخانه در شهرستان، حاصل دسترنج باغداران در تقویم زمانی مشترک به بازار وارد می شد و باعث می گردید در بیشتر سالها با افت قیمت روبه رو گردد چه بسا نگهداری این محصول و فروش آن در خارج از فصل سود خوبی عاید باغدار کند.

در این خصوص مدیریت جهاد کشاورزی اقدام به شناسایی و تشویق افراد سرمایه گذار و انگورکاران عمده شهرستان نمود که این اقدام باعث گردید در طی سال ۹۸-۹۷ موفق به صدور ۶ مجوز سردخانه گردد که در حال حاضر ۵ واحد آن با پیشرفت فیزیکی ۳۰ الی ۶۰ درصد در حال ساخت و ساز هستند که امیدواریم در آینده نزدیک به بهره برداری برسند.

این سردخانه ها با هدف مراقبت و حفظ محصولات تولیدی شهرستان و جلوگیری از افت قیمت و ضرر و زیان انگورکاران احداث می گردند.

۶۰

نام بهره بردار: تعاونی مظفری
نوع طرح: سردخانه دومداره
ظرفیت: ۴۰۰۰ تن در سال
سال شروع طرح: ۹۷
میزان سرمایه گذاری: ۱۲۰ میلیارد ریال
روستا: مظفری

نام بهره بردار: مهدی ترابی نوروزانی
نوع طرح: سردخانه ثابت
ظرفیت: ۵۰۰۰ تن در سال
سال شروع طرح: ۹۷
میزان سرمایه گذاری: ۱۵۰ میلیارد ریال
روستا: دشتک

نام بهره بردار: مهدی فرخنده نوروزانی
نوع طرح: سردخانه دومداره
ظرفیت: ۱۲۰۰ تن در سال
سال شروع طرح: ۹۷
میزان سرمایه گذاری: ۴۰ میلیارد ریال
روستا: ولیعصر

نام بهره بردار: شهرام روستا
نوع طرح: سردخانه دومداره
ظرفیت: ۳۰۰۰ تن در سال
سال شروع طرح: ۹۷
میزان سرمایه گذاری: ۹۰ میلیارد ریال
روستا: طسوج

شکل ۸: صنایع نگهداری محصولات کشاورزی در شهرستان کوار

ساخت بارگاه کشمش و مویز

سلامت و کیفیت محصول از مهم ترین نکات در تولید یک محصول غذایی است. اهمیت و نقش بارگاه کشمش در این زمینه باعث شد فرهنگ و ساخت آن جزء استراتژی های مهم تلقی گردد و برنامه ریزی مدیریت به شرح جدول در دستورکار قرار گرفت.

جدول ۲۸: برنامه ریزی ساخت بارگاه کشمش و مویز

ساخت بارگاه کشمش و افزایش کیفیت محصول										استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸				عنوان هدف کمی (استراتژی)
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	نوع برنامه	
		۱۰			۳	۱۰۰	۲	۲		واحد
										ساخت بارگاه

کاهش ریسک عوامل محیطی

وقوع خطر سرمازدگی باغات در اردیبهشت و آبان ماه از ریسک های بزرگ شهرستان می باشد که این باعث افت کمی و کیفی محصول می گردد. با هدف کاهش ریسک، این موضوع جزء استراتژی هایی که نیاز به برنامه ریزی مدون دارد، در دستورکار قرار گرفت.

جدول ۲۹: برنامه ریزی کاهش ریسک عوامل محیطی

کاهش ریسک عوامل محیطی با اطلاع رسانی های کارشناسان خبره در فضای مجازیو بیمه باغات									استراتژی
۱۴۰۰			۱۳۹۹			۱۳۹۸			عنوان هدف کمی (استراتژی)
تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	تحقق	عملکرد	برنامه	
		۶۰۰۰			۴۰۰۰	۱۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	مدیریت آبیاری، مصرف کودهای پتاسه و تغذیه بهینه
		۵۰۰			۲۰۰	۰	۰	۰	استفاده از بخاری ها و ماشین های مخصوص
		۲۰۰			۱۰۰	۱۳۴	۶۷	۵۰	بیمه باغات

۶۳

در این راستا مدیریت جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۸ با همکاری اداره فن آوری های نوین استان و داده های هواشناسی و اطلاع رسانی به موقع به باغداران از طریق فضای مجازی، پیامک و... موفق به مقابله با این خطر در ۲۰۰۰ هکتار از باغات انگور شده و این برنامه ریزی طوری تنظیم گردید که در طی ۳ سال آینده کل باغداران آگاهی و امکانات لازم در جهت مبارزه با این خطر طبیعی را داشته باشند.

همچنین بیمه محصولات کشاورزی دغدغه کشاورزان و مسئولین را در این زمینه کاهش می دهد. بیمه محصولات کشاورزی در راستای حمایت از بخش کشاورزی و کاهش ریسک در دستورکار قرار گرفت.

نقش زنان روستایی در فرآوری محصول انگور

زنان بخش مهمی را در نیروی کار کشاورزی به خود اختصاص داده اند و در توسعه پایدار اقتصادی روستاها نقش بسیار گسترده ای ایفا می کنند و سهم بسزایی در تولید محصولات کشاورزی دارند.

مدیریت جهاد کشاورزی با ارزش دادن به این سهم، فعالیت زنان روستایی در قالب صندوق خرد زنان را جزء استراتژی ها قرار داده و در همین راستا طی سال ۹۸-۹۷ اقدام به برگزاری دوره های آموزشی در خصوص فرآوری انگور در قالب صندوق خرد زنان نمود و باعث حضور و فعالیت بیش از پیش زنان زحمتکش روستا در عرصه تولیدات خانگی گشت که نمود آن در جشنواره انگور به وضوح قابل مشاهده بود.

شکل ۹: دستاوردهای زنان روستایی شهرستان کوار

پیشنهادهای

- تأمین سهم دولت در صندوق حمایت شهرستان کوار
- افزایش تأثیر صندوق در تنظیم بازار شهرستان و سایر حوزه های کشاورزی و دامی شهرستان
- پرداخت تسهیلات در جهت داربستی کردن باغات انگور
- پرداخت تسهیلات کم بهره در جهت احداث صنایع تبدیلی و نگهداری
- پرداخت یارانه بلاعوض و بانکی با سود کم در جهت ساخت بارگاه کشمش
- پشتیبانی و حمایت صادرکنندگان جهت صادرات انگور و پرداخت تسهیلات سرمایه در گردش با سود کم

منابع و مآخذ

۱. اداره کل آمار و اطلاعات. ۱۳۹۶. آمارنامه وزارت جهادکشاورزی. وزارت جهادکشاورزی.
۲. جلیلی مرندی، ر. ۱۳۸۴. میوه های ریز. چاپ دوم انتشارات جهاد دانشگاهی واحد ارومیه، ارومیه
۳. معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی. ۱۳۹۶. آمارنامه کشاورزی استان فارس. سازمان جهادکشاورزی استان فارس.
۴. معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی. ۱۳۹۷. کتابچه استراتژی سازمان جهاد کشاورزی استان فارس. سازمان جهادکشاورزی استان فارس.

Agriculture Jihad Ministry
Of Fars Province

A successful
experience in
planning to improve
the situation of grape
growers in
Kavar county

2020

ISBN:978-964-500-009-5

9 789645 000095